საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

პარასკევი, 27 თებერვალი. 1920 წ.

ერთობა

ფასი 3 მანეთი

ყოველთვიურად 1 თვით 75 მანეთი, ცალკე ნომერი 3 მანეთი. განცხადების ფასი პირველ გვერდზე სტრიქონი 5 მანეთი. მეოთხე გვერდზე 4 მან. ხაზგასმული განცხადება წვრილებისთვის 15X2 სტრიქონი სტრ. 100 მანეთი. ნაბეჭდი განცხადებები არ დაიბეჭდება. რედაქცია და კანტორის ადრესი: კონსტანტინის ქ. 4, მესამე რუსთაველის ქუჩის მე-16-თან.

№ 46 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 46

გულწრფელი და თავზარდაცემული მშობლები: დავით პეტრეს ძე ლუკაშვილი და ელენე კონსტანტინეს ასული ლუკაშვილისა, დიდედები: ანნა და ეკატერინე, მამიდები: ნატალია, ნინა და ოლღა აუწერელის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ სოფ. ოხურაში შეუბრალებელმა სტიქიამ, მიწის ძვრამ, მოუსპო სიცოცხლე მათ შვიდი წლის საყვარელ პაწაწინა

ანიკოს

დაკრძალვა სოფ. ოხურაში. დღეს. პარასკევს, 27 თებერვალს. (696 1—1)

გულდამწვარნი: ალექსანდრე სოლომონის ძე ივანაშვილი მეუღლით, დავით დემეტრაშვილი, ნინო და ალექსანდრე მ ხაილოვები, გიორგი და ვახტანგ სოლოლაშვილები მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ ქ. გორში მომხდარ უბედურობის დროს გარდაცვალებას პირველნი საყვარელი დედის, მეორე დის, მესამენი ნათლიდედის

ნინო იოსების ასულის ივანაშვილისას

გასვენება თბილისიდან 26 თებერვალს, დაკრძალვა ქუთაისში, პარასკევს, 27 თებერვალს. (698 1—1)

გულ დათუთქულნი დედ-მამა ანიჩკა და ნოე, ბაბუა სტეფანე, ბიძა ვალოდია ნუკუბიძენი; მამიდები: ბაბინე და ნასტია და ქმრები მათი ვარლამ კობიძე და პროკოფი ნანავა მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მათი ერთად ერთი პატარა

თამრიკო

რომლის დასაფლავება მოხდება პარასკევს, 27 თებ. წმ. ნინოს სასაფლაოზე. გამოსვენება დილის 10 ს. ქუჩა, სახლი ვანო გიხნიშვილისა, ხომასურიძის ქუჩა. (უფ. 1—1)

ღრმად დამწუხრებულნი სვლო, ონისიმე, ეკ კა, კატო და ვანო რამიშვილები, ვასასი, გიორგი, ცოლი და ბიჭიკო ჩხეიძეები მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა პირველი ორის შვილისშვილი, მეორეების დის შვილი, და უკანასკნელი ორის დეიდაშვილი ძვირფასი

თამრიკო

რომლის დასაფლავება მოხდება პარასკევს, 27 თებ. წმ. ნინოს სასაფლაოზე, გამოსვენება დილის ათ საათზე. ქუჩა: ხომასურიძის ქუჩა, სახლი გიხნაშვილის. (უფ. 1—1)

მუშათა კოოპერატივ „ალიანსის" გამგეობა

ამით აცხადებს, რომ მან მიიღო მომარაგების სამინისტროდან შემდეგი იაფ-ფასიანი სურსათი:

შაქარი ჩაი ბრინჯი და ფუმფუშა

მუშა-მოსამსახურეებზე დასარიგებლად. ბარათის რაოდენობის გამოფენა თანახმად სასურსათო წიგნაკების წარმოდგენისა დაიწყება პირველ მარტს, დილის რვა საათიდან შემდეგ მაღაზიებში:

1) საბურთალო
2) ვერა, ოლღის ქ. ს. № 26
3) მთაწმინდა, ლოგინოვის ქ. ს. № 11
4) ავლაბარი ლაზარევის ქ. ს. № 7.
5) ბელლოგორის—
6) თუმანოვისა თუმანოვ. ქ. ს. № 9
7) ვერთობის უბანი
8) მელიქისა, მელიოუტინის ქ. ს. № 10
9) ფიგნერისა საბიდო ქ. ს. № 4
10) ნაძალადევისა იურიევის ქ. ს. № 11
11) დიდუბისა ელისაბედის ქ. ს. № 12. (ნ. 2—2)

ქალაქთა კავშირი

კომერციული ბიულეტენი.

არის საწყობებში და ეძლევა ბითუმით ქალაქის თვითმართველობებს, სახელმწიფო, საზოგადო და კოოპერატიულ დაწესებულებებს, და ზოგიერთი საქონელი კერძო პირებს და ფირმებს:

იტალიური ბამბეული მანუფაქტურა.
ძაფი საწინდე (ნართეი).
კოჭის ძაფები.
შეკერილი საზაფხულო კოსტიუმები.
ფეხსაცმელის ლანჩები.
ინგლისური მატყლის ქსოვილისა.

ინგლისური ბამბეული მანუფაქტურა.
ინგლისური სატუალეტო საპონი.
იაპონური სადაფის ღილები.
ბრინჯი.
ვედრები შავი რკინისა.

მოელიან ახლო ხანებში შემდეგ საქონლებს:

ფეხსაცმლებს (ვაჟისა და ქალისას).
სადგლების მანუფაქტურას.
სამირე ტყავს.
შპაგატებს.

პერპლებს (ქიშანურსა და დამინაქულ).
ჯიბის დანებს.

ცნობებით დაეკითხეთ ქალაქთა კავშირის მაღაზიაში, სომეხთა ბაზარი 73. ტელეფონი 18—20. ბითუმით დაკვეთების მიღება: კომერციული განყოფილებაში, გოლოვინის ქ. № 51, ტელეფ. 11—54. (ნ. 1—1)

წითელი ჯვრის საზოგადოების მთავარი სამმართველო

ამით აცხადებს, რომ მან გახსნა საკუთარ შენობაში სავადმყოფო და უფასო ამბულატორია (26 მაისის ქ. № 60, ყოფილი ოლღას ქ., შესავალი ილიას გასავ № 3). ამბულატორია ღიაა ყოველ დღე დილის 10—12 საათ. გარდა კვირა-უქმე დღისა. სავადმყოფოს შესახებ დაწვრილებითი ცნობების მიღება შეიძლება უფროს ექიმთან. (687—6—1)

ახალი წიგნი

დაიბეჭდა და გასასყიდათ გამოვიდა თ. ჟუჟუნიძის ახალი წიგნი

„კრიტიკული ანუ მეცნიერული სოციალიზმი"

წიგნი არის ხაშურის ს.-დ. მ. პ. ორგან. გამოცემა, შეიცავს 104 გვერდს და ღირს 15 მანეთი; ვისაც სურს შეიძინოს ეს წიგნი მიმართონ შემდეგ ადრესზე: ხაშური, სოც.-დემ. ორგანიზაციის ბიუროში. დაკვეთა შეუძლიათ მხოლოდ ორგანიზაციებს. კომიტეტი. (უფ. 3—1)

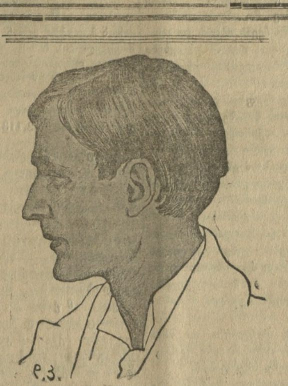
ღ. პ.

პოეტის
გალაკტიონ ტაბიძის საღამო
სახელმწიფო თეატრში
ოთხშაბათს, 3 მარტს

ივანე გომართელი
წარმოსთქვამს სიტყვას გალაკტიონ ტაბიძის პოეზიის შესახებ.

პოეტები, მწერლები:

აბაშელი საშა
ბარნოვი ვასილი
გრიშაშვილი იოსებ
დადიანი შალვა
დადიანი შოთა
ინგოროყვა პავლე
მაყაშვილი კოტე
მეგრელი დუტუ
რუხაძე ვარლამ
რამიშვილი ტრიფონ
ტაბიძე გალაკტიონ
შარაშიძე შალვა
შიუკაშვილი ნიკო
ქუჩიშვილი გიორგი

წაიკითხავენ ლექსებს, მოთხრობებს, ნოველებს.

ალეკო
ოპერა ერთ მოქმედებად, მუსიკა რახმანინოვისა. ვანო სარაჯიშვილის, ალეშკოს, ოქსიანიკოვის, პოლიაევისა და ისეცკის მონაწილეობით. დასდგამს ევლახოვი. დირიჟორობს კორშონი

კავალერიის ბანაკი
ბალეტი 1 მოქმ.
პრიმა-ბალერინა გაუერზაკსი
ბალეტ-მეისტერი ვაკარეცი.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.
ბილეთები იყიდება სახელმწიფო თეატრის კასაში.
დაწვრილებით პროგრამებში. (ნ. 7—2)

„ეშმაკის მათრახი"
კვირას, თებერვლის 29 გამოვა
მიწის ძვრის ნომერი

ჟურნალში მოთავსებულია: გორი დაინგრა ქალაქი... ლექსი ეშმაკისა; მიწის ძვრა. (სამეცნიერო გამოკვლევა) თაგუნასი; ცხოვრება და მეცნიერება ტექსტი ეშმაკისა და თაგუნასი, სურათები ა. ზ—სი შეჩანჯალებულის ლექსი. პატარა ფელეტონი მორიელისა, ქვეყნისმოქმედები—ტექსტი ეშმაკისა და თაგუნასი, სურათები ა. ზ—სა. მიწის ძვრა ლექსი ჭუტუნასი. ნომერში მოთავსებული იქნება აგრეთვე ექვსი ფოტოგრაფიული სურათი დანგრეული გორისა და 19 კარიკატურა.

დამფუძნებელი კრების ცენტრალური საარჩევნო საპარლამენტო კომისია

ამით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ დამფუძნებელი კრების დამატებითი არჩევნები აფხაზეთისა (სოხუმის ოლქში) და რესპუბლიკის იმ ადგილებში, სადაც რაიმე მიზეზის გამო წინა არჩევნები არ მომხდარა ან გაუქმებულია, დანიშნულია ამა წლის მარტის თვის 27-ს, 28-ს და 29-სა.

დამფუძ. კრების ცენტრ. საპარლამენტო საარჩევნო კომისიის პრეზიდიუმი.

დაიბეჭდა და დაურიგდა აგენტებს

ან. ჟუჟუნსპირელის მოთხრობა გურიის ახლო წარსულიდან

„ცეცხლის ძმები"

ფასი 40 მან.

ტრიფონ რამიშვილის კომედია სამ მოქმედებათ

„სტუმარ-მასპინძლობა"

ფასი 25 მან.

საწყობი ორივე წიგნებისა წიგნის მაღაზია „განათლებაში" ოლღას ქ. № 6. (ნ 3—3)

ექიმი ბ. ი. ოქრომჭედლიძე იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს საღამოს 4—6 საათამდის. რუსთაველის ქუჩა № 22, სოლოლაკი. (ნ.—თ.).

მედიცინის დოქტორი

ივ. ღულაძე

სიფილისი, ვენერიული და კანის ავადმყოფობა, მიღება საღამოს 5—7 საათ. მეწინავეების ქუჩა, სახლი № 3, ბინა № 5, მიხაილოვის პროსპექტის შესახვევში. (674 2—1)

ჩვენ და ყაზახობა

საქართველოს დემოკრატიას კმაყოფილებით შეუძლია აღნიშნოს, რომ მისი მტრების რიცხვი თან და თან კლებულობს, და იმავე დროს იზრდება მოკავშირეთა რიცხვი. ამ დღეებში ჩვენ გვეწვიათ ყაზახობის დელეგაცია—უმაღლეს „კრუგის"—ით ბილ გრძნობებს ქართველის უბედურობის გამო და ამავე დელეგაციის მხრით დახმარების დაპირება.

მაგრამ გაცილებით საგულისხმოა ჩვენთვის თვით ამ დელეგაციის მოვლინება, რასაც დიდი პოლიტიკური მნიშვნელობა აქვს: სამხრეთ რუსეთს—დონს, ყუბანს და თერგს გადაუწყვეტია ამიერკავკასიის რესპუბლიკებთან, კერძოთ საქართველოსთან, მჭიდრო პოლიტიკური და ეკონომიური ურთიერთობის დაჭერა.

სამხრეთ რუსეთთან ჩვენ ასი წლის საერთო ცხოვრების ტრადიცია გვაახლოებს. მართალია, ეს თანაცხოვრობა არ იყო საქართველოს თავისუფალი ნებისყოფის შედეგი, არამედ განმტკიცებულ იქმნა თვითმპყრობელ მთავრობის ფეხში ძალმომრეობის მეოხებით, მაგრამ ეს გარემოება ვერ შეამცირებს ჩვენს კეთილგანწყობილებას მეზობელ ხალხთან, რომელთანაც გვაერთებს მრავალგვარი ეკონომიური ინტერესები.

გარდა ამისა, ამიერკავკასია და კერძოთ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა, მხოლოდ იმ დღიდან იქნება სავსებით უზრუნველყოფილი, როცა მისი მოსაზღვრე ერები კეთილმეზობლურ განწყობილებაში იქნებიან მასთან.

უმაღლეს „კრუგის" (ყაზახობის) დელეგაცია, როგორც მან განუცხადებია პრესის წარმომადგენლებთან საუბრის დროს, შეცდომათ თვლის ყაზახობის წინანდელ მთავრობის პოლიტიკას, რომელიც საქართველოსთან კავშირს გაურბოდა და ფიქრობს, რომ ამიერიდან ასეთ განმარტოების პოლიტიკას ადგილი არ ექნება.

საქართველოს დემოკრატია სიამოვნებით შეხვდება ყოველს ნაბიჯს, რომელიც ამ მხრივ იქნება გადადგმული და მისი ნების აღმსრულებელი მთავრობა დაუყოვნებლივ დაიჭერს სამხრეთ რუსეთის მოძმე დემოკრატიასთან საჭირო პოლიტიკურს და ეკონომიურს ურთიერთობას.

მაგრამ რა საფუძველზე უნდა აშენდეს ჩვენი ურთიერთობა?

დელეგაციის ნალაპარაკევიდან მკითხველი ისეთ შთაბეჭდილებას მიიღებს, თითქოს ყაზახობა ერთად გრთ მტრად თვლიდეს ბოლშევიკებს.

ჩვენ კარგათ ვხედავთ, რომ ყაზახობის რეალური მტერი, რომელიც მის კარებში იბრძვის, ეს არის ბოლშევიკების წითელი არმია. ამ არმიისაგან ყაზახობას დიდი საფრთხე მოელის და რამდენათაც ყაზახობა თავს იცავს, იმდენათ ჩვენი თანაგრძნობა სავსებით მის მხარეზეა.

მაგრამ საქართველოს დემოკრატიას არ ავიწყდება აგრეთვე ის გარემოებაც, რომ გენერალი დენიკინი, რომელიც რუსეთის გაერთიანების სამოსელში ეხვევა, ვერ მოუტანს სამხრეთ რუსეთის დემოკრატიას მშვიდობიან და მოქალაქობრივ ცხოვრების გარანტიას.

ამიტომ ჩვენი დემოკრატიის სურვილია იხილოს სამხრეთ რუსეთის ხალხი საკუთარ ფეხზე დადგმული და იმდენათ შეიარაღებული, რომ შეეძლოს როგორც ბოლშევიკურ წითელ აზრდილის, ისე თვითმპყრობელურ რესტავრაციის უკუქცევა.

ეს, რასაკვირველია, იმას არ ნიშნავს, ვითომ ჩვენ წინააღმდეგი ვიყვეთ რუსეთის გაერთიანების. არა. მაგრამ ეს გაერთიანება უნდა მოხდეს ერების თავისუფალ ნებისყოფის ნიადაგზე და არა გარეშე ძალდატანებით. და რა გვარი წყობილებაც არ უნდა დაიარსოს თავისთვის ყაზახობამ, რა გვარი კავშირიც არ უნდა შეკრას მან ყოფილ რუსეთის დანარჩენ კუთხეებთან, ეს ვერ შეცვლის ჩვენი რესპუბლიკის კეთილ-მეზობლურ განწყობილებას, რადგან ჩვენ ნეიტრალიტეტს ვიცავთ და არავის შინაურ საქმეში არ ვერევით —არც ბოლშევიკების და არც დენიკინის,—პირიქით ჩვენ მათთან დავიჭერთ მეზობლურ კავშირს, უკეთუ ისინი აგრეთვე არ ჩაერევიან ჩვენს შინაურ საქმეებში.

იცხოვრე და ნურც მე შემიშლი ხელს —ასეთია დემოკრატიის პოლიტიკური მრწამსი და ამიტომ საქართველოს დემოკრატია სრული კმაყოფილებით ეგებება ყაზახობის უმაღლეს „კრუგის" სურვილს ჩვენთან პოლიტიკურ და ეკონომიურ ურთიერთობის დამყარებისას.

პრესა

ესერების „შრომა" ამას წინად მოსთქვამდა, სოციალ-დემოკრატიული პრესა ესერი დეპუტატების მიერ დამფუძნებელ კრებაში წარმოთქმულ სიტყვებს არ ათავსებს, თვით კრების სხდომის ანგარიშებს დამახინჯებულად ჰბეჭდავენ და სხ.

საკუთარ გაზეთში ქართულად გამოცხადებული პროტესტი ამ საგანზე მათ არ იკმარეს და საკითხი რუსულ პრესაში გადიტანეს.

ესერთა ბელადმა შენგელაიამ,—„ეკადურესმა სოციალისტმა" თვით ბურჟუაზიულ „ვოზროჟდენიეს"-აც კი მიმართა და წერილი მოათავსა სოციალ-დემოკრატიის, დეპუტატთა საგენტოს და სხვათა წინააღმდეგ.

როგორი ანგარიში სურთ ესერებსო, —უეჭველია, იკითხავს მკითხველი.

ესერული ანგარიშის ნიმუშებს გვაძლევს მეორე ნომერი „შრომა"-.

გაზეთის ზედა სართულის*) ცხრა სვეტი ათში დამფუძნებელი კრების 13 თებერვლის სხდომის ასეთ ანგარიშს უძღვნის:

„სხდომა ტრაფარეტიულად მიმდინარეობ"...

„სხდომაში სიცხოველე შეაქვს ისევ ჩვენს ფრაქციას"..

სარედაქციო კომისის თავმჯდომარე ივ გომართელი „უბედობა განწირება ყველა სიმუდლეებისა, რომლებსაც დასწერდნენ ღრმად მომზადებულნი სოციალ დემოკრატი კანონმდებელნი"...

„სოციალ-დემოკრატია ემზადება დღისათვის. მან კარგად იცოდა, რომ ჩვენი ფრაქცია არ შეაწუხ-

*) ქვედა სართულში ორივე გვერდზე მოთავსებულია ილ. ნუცუბიძის სიტყვა ბონების გამოცემის წინააღმდეგ. ეხლა არაა, როცა ნუცუბიძეები ბონების გამოცემის წინააღმდეგნი არიან თბილისში, მათი ამხანაგები პროვინციებში გადასახადების აკრების წინააღმდეგ ილაპარაკებენ...

დღეს

ლონდონის თათბირს რუსეთის შესახებ დეკლარაცია უკვე მზად აქვს. ოსმალეთის შესახებ თათბირი განაგრძობს მსჯელობას.

ბოსფორის და დარდანელის კონტროლის დებულებანი შემუშავე-

ბოლშევიკების ცნობით ინგლისის საზოგადო მოღვაწენი საბჭოთა რუსეთის ცნობის მომხრენი არიან.

უმაღლესი საბჭოს დადგენილებით რუსეთის მდგომარეობის გასაცნობად გადაწყვეტილია რუსეთში სპეციალური კომისიის გაგზავნა.

პოლონეთის სოციალისტები, ბოლშევიკების ცნობით, ზავს მოითხოვენ საბჭოთა რუსეთთან.

და მიწად-მოქმედების სამინისტროს მის დამლოცველს და ქვეყნის გამნიავებელ მოღვაწეობას, საქმიანობას".

„ი. ხადაყაია გამოვიდა დეკრეტის მომხსენებლად. მართალი გითხრათ, სასიამოვნოდ შთაბეჭდილებას ახდენს ბ. ი. სალაყაია, ისე როგორც მრავალი სოციალ-დემოკრატი, რომელიც დემაგოგობის კრებაში მჭერმეტყველობს და საქმიანობს"...

„ლ. შენგელაია (სოც.-რევ.) გამოდის ბ. ი. სალაყაიას შემდეგ. ამხ. შენგელაია ლაპარაკობს სრული საათის განმავლობაში, მოჰყავს აურაცხელი ფაქტები მიწათ მოქმედების სამინისტროს მოღვაწეობიდან ჩვენში, ამბობს ორატორი, არის ორი სამინისტრო, რომელთა არსებობა იწვევს საერთო უკმაყოფილებას და აღშფოთებას"..

„ნ. ხომერიკი. (მიწათ მოქმედების მინისტრი) უპასუხებს ამხ. ლ. შენგელიას. მას უკვირს, რომ ამ მარტივი საკითხის გარშემო ატყდა ასეთი კამათი. ბ. მინისტრი გლახა გუგნიძეა. ძლიერ კარგათ იცის, რომ ის, რაც ითქვა მიწათ მოქმედების სამინისტროს მოღვაწეობის შესახებ, საფუძვლიანად მართალია, რომ იქ ყველაფერი განიავებულია. ჩვენი მამულების და ტყეების მდგომარეობა ისე კატასტროფულია, ისე ღრმა იყო ტაციონობა ამ უჭკუ ბაში" და სხ.

„სოციალ-დემოკრატები, როგორც მეძლეები, სხვებს არ მოელოდნენ, რომ მათი მინისტრი ასე წაბლებოდა"...

„ბ. გელეიშვილი (სოც.-დემ.) იმეორებს იმას, რაც უკვე ასე ვთი ვაგლახით თქვა ბ. მინისტრმა. ეტყობა, ის არავითარ პასუხისმგებლობას არ გრძნობს. მთელი მისი აზრი: не пойманъ, не воръ!..

აკრიტიკე ჩემი სტიქიონ, მინდა მან სხვათაშორის. მას დაავიწყდა, რომ ამ კრიტიკისათვის ის ერთხელ ქუთაისის საზოგადოებამ ბოლოკაბათაც კი დასაჯლდოვა"!

მთელი სახელმწიფო დიტაციების, ცარიელ-გლეხის ქონით არის შეპყრობილი, იმართლებს ის თავს! სოციალ-დემოკრატია ცნა ჩაუგდებელი ხის და უყურებს თავის მინისტრების საშინელ „პროგრამს", საშინელ ხვედრს"...

„ლ. შენგელაია გამოდის მეორეჯერ და უყურებს ახალ ამბებს ბ. მინისტრისა და მისი ყოფილი ამხანაგის დებულებებს... უკვე ორი საათია. რეგლამენტის თანახმად დამფუძნებელი კრება უნდა გადავიდეს შეკითხვების განხილვაზე. თავმჯდომარე ამხ. შენგელაიას სიტყვას აწყვეტინებს".

აი, ამას ეძახიან ცეცხლი ანგარიშს"!

ასე სინდისიერათ სწერენ ჩვენი შინ გამოზრდილი ცეცხლი დამფუძნებელი კრების ანგარიშებს და სხვების „უსინდისობაზე" გაჰკივიან.

განა არ გაგონილა, მკითხველო, ქურდის ამბავი—როცა ის ნაქურდლით გარბოდა და გაიძახოდა—არ გაუშვათ ქურდი?!

მოწოდება

ჩვენს ქვეყანას თავს დაატყდა უდიდესი საშინელება. რევოლუციის და იმედის ქარცეცხლში გამარჯვებულ საქართველოს, სტიქიურმა უბედურებამ ახალი განსაცდელი არგუნა. მიწის ძვრამ დაანგრია მშვენიერი ქართლის დიდი ქალაქი გორი. მთელ ქალაქში არ მოიძებნება არც ერთი საცხოვრებელი სახლი, ყველაფერი გაოხრებული და ჩამონგრეულია, ადამიანთა მსხვერპლი დიდია, ვინც დაახწია თავი უბედურობას—უსახლკარო, საჭმელ-საბადებელს მოკლებული, ცის ქვეშ, ქუჩაშია გამოგდებული და თვალცრემლიანი, ადამიანის ხმა დაიდაგით გამოიყურება. გორის ახლომახლო სოფლები—სკრა, ხიდისთავი, ოხერა, ატენი, ხველე, უფლისციხე, ქამბეული, ყარა-ღაჯი, მეღვრეკისი, სვენეთი, თორთიზა, კარალეთი, მეჯვრისხევი, ბერთლემი, რუისი, ქარელი, ბებნისი, ტინის ხიდი, ურბნისი, დიდი ლომისთა, ნაცვი, ოლთისი, დვანი, შინდისი, ბერბუკი, ... —ეს მშვენიერი ქართლის ტურფა დაიგლილი დანგრეულია, მოსპობილია. უხილავმა მტერმა—საშინელმა სტიქიამ, დამით ძილის დროს, ჩამოანგრია მათი სახლები და ბინადრობა. ამ საშინელებამ შეიწირა ათეულები მსხვერპლი—მრავალი გამოასალმა წუთი-სოფელს ჩვენი თანამოძმენი, მრავალი დაასახიჩრა და თუ ვინმეს გადარჩა მხოლოდ გული,—თავზარდაცემული გაურბის ამ საშინელების ადგილებს...

თავისუფალი საქართველოს ცხოვრების ცა დაჩრდილა გლოვისა და მწუხარების ღრუბელმა. საქართველო იმარჯვებდა მოწინააღმდეგეებზე, პირისპირ ებრძოდა მტერს, რომლის ხილვა და მიზანში ამოღება შესაძლებელი იყო, მაგრამ ეხლა მას მოევლინა უწყალო, უხილავი მტერი—ბუნების სტიქიური ძალა—მიწის ძვრა, რომლის წინააღმდეგ უძლურია ადამიანის, მეცნიერების და კაცობრიობის ყოველივე გონებრივი და ფიზიკური შემოქმედებითი ღონისძიებანი.

რესპუბლიკის ერთგულო მოქალაქენო!

დღემდე ქვეყანა იცნობდა და ვაშას უძახოდა თქვენს ბრძოლის უნარს, რომელსაც თავგამოდებით იცავდით თქვენ სამშობლოს და გაკაფულოდ იცავდით თავისუფლებას მტერთა რაზმებისგან.

ეხლა დადგა ერთი თვითეულმა თქვენგანმა აწონოს თავისი გულისტკივილი, კეთილი და ადამიანური გრძნობები.

ქართლის უბედურება მთელი ერის უბედურებაა და ის იწვევს ჩვენში უზომო მწუხარებას; მაგრამ ქართველი მოქალაქე ამ შემთხვევაშიც შესძლებს გამოიჩინოს სამაგალითო გრძნობა კაცთმოყვარეობისა და ღირსეულად შეასრულებს თავის მოვალეობას.

ამ საშინელ ამბავს ერთნაირი გულკეთილობით და გულის ტკივილით უნდა მიეგებოს მდიდარიც და ღარიბიც, დიდიც და პატარაც. ჩვენ ერთ სულოვანი ძმური დახმარებით უნდა შევუმსუბუქოთ დაზარალებულებს ტკივილები და ქვრივ-ობლებს და უსახლკაროდ დარჩენილებს გავუადვილოთ მწარე ხვედრი. ამით ჩვენ მოვიხდით დაზარალებულთა წინაშე ჩვენს ძმურს და ადამიანურ მოვალეობას, მაგრამ ეს იქნება მხოლოდ ჩვენი მოვალეობის ერთი ნაწილის შესრულება.

ჩვენ კი გვაწევს უფრო დიდი მოვალეობა სამშობლოს წინაშე.

ქართლი არის საქართველოს ნამდვილი გული და ეს გული ყველა ქართველმა საერთო ღონისძიებით უნდა გამოვამთელოთ, წყლულებისა და ტკივილებისაგან განვკურნოთ.

ძველი ქართლის ისტორიული ნაშთი—ქალაქი გორი და მის გარშემო დანგრეული სოფლები უნდა აღსდგნენ მკვდრეთით და მათ ძველებურად უნდა დაამშვენონ ჩვენი სამშობლო ქვეყნის ლამაზი და გმირული მკერდი.

მოქალაქენო!

თქვენი მოძმე გორელები და სხვა დაზარალებული ქართლის სოფლის მცხოვრებნი განსაცდელში იმყოფებიან.

დიდია დაზარალებულ მოძმეთა გაჭირვება.

მთავრობამ მიიღო სასწრაფო ზომები დაზარალებულთათვის საჩქარო დახმარების აღმოსაჩენად, მაგრამ მარტო ეს დახმარება არ კმარა; საჭიროა თვით ხალხი ამოუდგეს გვერდში მთავრობას და ხელ-ახლა მოაწყოს უსახლკაროთ დარჩენილების ცხოვრება.

მოიხადეთ თქვენი მოვალეობა, დაეხმარეთ დაზარალებულებს.

რესპუბლიკის ერთგულნო შვილნო,

გამოიჩინეთ ხალხის გაჭირვებას. შესწირეთ მათ სანუგეშოთ რის გაცემაც შეგეძლებათ.

მთავრობის საგანგებო კომიტეტი.

დამფუძნებელი კრება

24 თებერვლის სხდომა.

გორში მომხდარი მიწის ძვრის შესახებ გაკეთებული მოხსენების შემდეგ ს. მდივნის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი სამხედრო ხარჯებისათვის 40 000 000 მან. სასწრაფო ფონდათ გადადებისა და დეკრეტი—სამხედრო უწყებისათვის დამატებითი 58,026 622 მან. გადადებისა და მისივე შესანახად ყოველთვიურად 36 609,761 მან. დანიშვნისა ამა 1920 წლის თებერვლის 1 დან 1 ივნისამდე.

შემდეგ მიღებულ იქნა საბოლოო ტექსტი დეკრეტებისა—1) უცხოეთ დან შემოსატან საქონელზე საბაჟო ტარიფის შეცვლის შესახებ, 2) საერობო-სამკურნალო დაწესებულებათა მოსამსახურეების ახალი შტატის დამტკიცების შესახებ და საბოლოო ტექსტი დადგენილებისა—სახელმწიფო ბანკის გამგისა და გამგეობის წევრთა ჯამაგირის შესახებ.

ს. მდივნის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი საგარეო საქმეთა მინისტრის განკარგულებაში 3 მილიონი მან. გადადებისა სხვა და სხვა მოულოდნელ ხარჯისათვის.

გ. გაგლოევის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი—სახაზინო რკინის გზის საოპერაციო ავანსის დამტკიცებისა, ამავე რკინის გზისათვის განსაკუთრებულ თანხის დაარსებისა და დასატრიალებელ კაპიტალის გადიდებისა.

მ. რუსიასიჭ[illegible] ი. სალაყაიას მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი ლანჩხუთის ქალაქის თვითმართველობის და სენაკის სამაზრო ერობისათვის 1,000,000 მან. სესხის მიცემისა მდინარე რიონის ნაპირების გასამაგრებლათ.

ი. სალაყაიას მოხსენებით მოხდა მეორე ლობრივი განხილვა და მიღებულ იქნა კანონ-პროექტი ფინანსთა და ვაჭრობა მრეწველობის სამინისტროს დაწესებულებათა ორგანიზაციის შესახებ.

ს. მდივნის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი-საარტილერიო საწყობის ნებით დაქირავებულ სადარაჯო გუნდის შესანახად 2,113,986 მან. გადადებისა.

მ. რუხაძე მოახსენებს კრებას კანონ-პროექტს საგვარეულო უძრავი ქონების გამოყიდვის უფლების გაუქმების შესახებ. ამ კანონ პროექტით უქმდება ის ინსტიტუტი, რომელიც შექმნილ იყო სულ სხვა სოციალურ პირობებში, ვინემ დღეს არის, ამ უფლებით სარგებლობდა განსაკუთრებით ერთი წოდება, თავად აზნაურობა. ეს კანონიც მათ იცავდა. ამ ჟამად კი ეს ინსტიტუტი, როგორც სრულიად ზედმეტი, გაუქმებულ უნდა იქნას. ამ კანონს უნდა მიეცეს აგრეთვე უკუქცევითი ძალა და ყველა ის საქმეები, რომელიც დაწყებულია ამ ნიადაგზე მოსპობილ იქნას.

შ. მეხნიშვილი პრინციპიალურად მომხრეა ამ კანონ-პროექტისა, მაგრამ იურიდიული, თეორეტიული თვალსაზრისით წინააღმდეგია, რომ კანონს უკუქცევითი ძალა მიეცეს.

ვ. გიორგაძე ამტკიცებს, რომ პრაქტიკული თვალსაზრისით, სამართლიანობის მიხედვით ამ კანონს უნდა მიეცეს უკუქცევითი მოქმედებითი ხასიათი, ვინაიდან ეს კანონი მიმართულია სპეკულიანტების წინააღმდეგ. წინედ, როცა ფულის კურსი მაღლა იდგა, ამბობს ორატორი, მათ გაყიდეს ეს თუ ის ქონება, ეხლა კი, როცა ფულის კურსი დაეცა, მათ სურთ ისევ დაიბრუნონ გაყიდული ქონება და ამით ერთგვარ სპეკულიაციას ეწევიან, ჩვენ ყოველ გვარ სპეკულიაციის წინააღმდეგ საბრძოლველად უნდა ვიბრძოლოთ.

გ. [illegible] თანახმაა პრინციპიალურად კანონ-პროექტის ძირითად აზრს და ამბობს, რომ თეორიაში ჯერ კიდევ საკამათოა—მიეცეს თუ არა სამოქალაქო კანონებს უკუქცევითი ძალა. მე კი ვფიქრობ, რომ ასეთი ძალა სამოქალაქო კანონებს ზოგიერთ მომენტებში აუცილებლად უნდა მიეცეს. მაგ. როდესაც კანონი შეეხება არა ქონებრივ შეძენილ უფლებას, ან ქონებას, მაშინ აუცილებლად ს პეროი კანონს ქონდეს უკუ მოქმედებითი ხასიათი.

მომხსენებელი უპასუხებს მეხნიშვილის ყველა დებულებებს და იცავს კანონ პროექტს.

მუხლობრივი განხილვა შემდეგ მოხდება.

უკანასკნელი ცნობები

გაგრა, 22—2. (შავი ზღვის გლეხთა ლაშქრის მთავარი შტაბის ოფიციალური ცნობა). 15 თებ. უწესრიგოთ უკან დახეული მტრის დევნა 18 თებერვლის საღამომდის გაგრძელდა. დენიკინელებმა დიდი ზარალი ნახეს, რადგანაც მათ ბრძოლა მოუხდათ სამი მხრით. საღამოს ჩვენ ხელთ ვიგდეთ კიდევ ერთი ზარბაზანი, 6 ტყვიისმფრქვეველი და 200-მდე ტყვე, მათ შორის 41 ოფიცერია. შავი ზღვის ლაშქარმა ბრძოლით ხელთ იგდო 8 ზარბაზანი, 33 ტყვიისმფრქვეველი, 2000 ვინტოვკა, 1,000,000 პატრონი, 1200 ტყვე; მათ შორის 100 ოფიცერი, დიდი საწყობები სურსათ-სანოვაგით და ტანისაცმელებით და „ობოზები" ორი პოლკისა და სომხების ბატალიონისა. 18 თებ. ლაზარევსკთან მოკლულებში იცნეს: კამანდირები სამთინისა და მირკანის პოლკებისა, სომხების ბატალიონისა. შავი ზღვის ლაშქრის ზარალია: 15 მოკლული და 65 დაჭრილი და გაყინული. ერთ-ერთ შეტაკებაში მოჰკლეს გლეხთა ლაშქრის სოჭის სოლქე შტაბის თავმჯდომარე და გამოჩენილი საზოგადო მოღვაწე ვასილიევი. (ს. დ. ს.)

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

26 თებერვალი.

ფრანგული პრესის ცნობები.

ლონდონის თათბირი.

ლონდონის გაზეთების ცნობით ორ შაბათს სხდომები მოხდა დილით და საღამოთი ამ სხდომებს დიდ მნიშვნელოვანი ხასიათი ჰქონია. მსჯელობდნენ რუსეთის საქმეებზე. საბჭოს თავმჯდომარე როგორც ამ საკითხში, აგრეთვე სხვა საკითხებშიაც ლოიდ ჯორჯის თანხმა აღმოჩნდა. კ მათი სამზაბათსაც გაგრძელდება. გაზეთებმა იციან, რომ მოკავშირეთა რუსეთისადმი პოზიციის დეკლარაცია უკვე გამომუშავებულია. რაც შეეხება ოსმალეთს, მის შესახებ მსჯელობა გაგრძელებულა. შესაძლებელია საშაბათს გამოაქვეყნონ ხელშეკრულობის მთავარი დებულებანი.

სავალუტო კონფერენცია.

ორშაბათს ფინანსთა სამინისტროში მოხდა სხდომა სხვადასხვა ქვეყნის წარმომადგენლებისა, რომელნიც ფულის ლათინურ სისტემის კავშირში არიან. საქმე იმაში კი არ არის, რომ უარი სთქვან 1865 წლის სავალუტო კონვენციაზე, პირიქით, ეხლა ყველაზე უფრო მეტათ სცნობენ იმ სარგებლობას, რომელიც ამ კავშირს მოაქვს. მიუხედავათ ამისა ზოგი წვრილმანი მხარე დროის შესაფერად უნდა შეიცვალოს.

ინგლისური პრესის ცნობები.

ოსმალეთის ოკუპაცია და ინგლისის ხარჯები.

(დასაწყისი არ მიგვ ღია)... მოკავშირეების მიერ ოსმალეთის ოკუპაციის გამო ინგლისს ყოველ კვირეულად 750,000 გირვანქა სტერლინგი აქვს გასავალი.

დარდანელის და ბოსფორის კონტროლი.

პარიზის გაზეთების ცნობით კონტროლი ბოსფორისა და დარდანელზე თეორიაში უკვე შემუშავებულია.

ვილჰელმის გადასახლება.

ამსტერდამიდან იუწყებიან: ჰოლანდიის მთავრობა მზათ არის სადმე გადაასახლოს კაიზერი, [illegible] ...დიაში მისი ყოფნა [illegible] საშიში არი.

დამნაშავეთა გასამართლება.

მოკავშირეთა გადაწყვეტილებამ, რომ ომის კანონების და დევამში დამნაშავენი ლაიპციგის უმაღლეს სასამართლოში გაასამართლონ, ბერლინის მთავრობის წრეებში დიდი კმაყოფილება გამოიწვია.

ბოლშევიკების ცნობები.

პეტლიურას და დენიკინის ხიზნეცნე.

მოსკოვი. თებ. 25. „იზვესტიაში მოთავსებული სწერს: „პეტლიურელების სიმხეცე დენიკინელთა სიმხეცესთან შედარებით მკრთალია. დენიკინელების დროს კიევს მკვდარი ქალაქის სახე ედო. შენობებისთანავე იწყებოდა ცარცვა-გლეჯა. უმთავრესად ოფიცრები და ჩინები სცარცვავდნენ.

საფრანგეთში.

საფრანგეთის სოციალისტურ პარტიის რეინის ფედერაციის მარცხენა ფრთამ გაიმარჯვა. „იზვესტია" რადიოთ სწერს: „პარიზში კომუნისტების გამარჯვება საფრანგეთის მდგომარეობის დამახასიათებელი მოვლენაა". შემდეგ რადეკს მოჰყავს მთელი რიგი ციფრებისა, რომელიც საფრანგეთის ეკონომიურ მდგომარეობას ახასიათებს. „ჩრდილო საფრანგეთი ეკონომიურად სრულიად განადგურებულია. საფრანგეთმა თავის მრეწველობის 30 პროც. დაკარგა და დღემდის არაფერი არ არის აღდგენილი.

ინგლისი და საბჭოთა რუსეთი.

ინგლისის საზოგადო მოღვაწენი საბჭოთა რუსეთის ცნობის მომხრენი არიან.

კარნაფონი. თებ. 23. ლოიდ ჯორჯს გადასცეს განცხადება რუსეთის საბჭოთა მთავრობის ცნობის აუცილებლობის შესახებ. განცხადებას ხელს აწერენ ინგლისის საზოგადო მოღვაწენი, მათ შორის, ჩრდილოეთ რუსეთში ინგლისის მისიის თავმჯდომარეთ ყოფილი სერ გუბერტ-გოფ და პოლკოვნიკი მარში. თავის განცხადებაში ისინი ამბობენ, რომ უკეთესი იქნება რუსეთს საშვალება მიეცეს სხვადასხვა ქვეყნებთან საგარეო დამოკიდებულებისა და სხვა და სხვა ქვეყნები კი მის ცხოვრებას თვალყურს ადევნებდენ. ჯერჯერობით რუსეთში, ნათქვამია განცხადებაში, არის სამოქალაქო ომი, იქიდან შეუძლებელი იქნება ხორბლის გამოტანა. რამდენათაც გადიდება ზავი, მით უფრო მოსალოდნელია, რომ გერმანიამ თავისი გავლენა აღადგინოს რუსეთზე.

მაქსიმ გორკი.

პეროვო-კაზანის რკინის გზის მუშებმა თავის დეპუტატათ აირჩიეს გამოჩენილი მწერალი მაქსიმ გორკი.

კალინინი.

სრულიად რუსეთის ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარე კალინინი მოსკოვს დაბ. საბჭოში აირჩიეს.

უმაღლესი საბჭო და რუსეთი.

კარნაფონი. 24 თებ. საბჭოთა რუსეთის განაპირებზე დაარსებულ პოლიტიკურ ერთეულების შე ახებ უმაღლესმა საბჭომ შემდეგი გადაწყვეტილება მიიღო: მოკავშირეთა მთავრობებს არ შეუძლიათ თავის თავზე პასუხისმგებლობა მიიღონ და მათ საბჭოთა რუსეთ-

---

კომუნისტების საქმიანობა*)

კარლ კაუცკისა

მსოფლიო რევოლიუციის პერსპექტივები.

თავისი რასკოლნიკური ტენდენციებით კომუნიზმი საფრთხეს უმზადებს გერმანიის რევოლიუციას. გერმანიის სოციალდემოკრატია ომამდე ყველაზე ძლიერ სოციალისტურ პარტიათ ითვლებოდა მსოფლიოში. იყო რა ის მეტად რთულ შეკავშირებული მთლიან სოციალურ მსოფლმხედველობის ნიადაგზე, ცდილობდა თავის დროში ქვეყნის მცხოვრებთა უმრავლესობა, რაც მიღწეული იქნებოდა, თუ რომ ის მიიმხრობდა თავის ახლო მდე კათოლიკე მუშებს, რომლებიც უნდა გაჰყოლოდნენ ცენტრის დროშას. პარტიას ეტყობოდა რა უმრავლესობა, მაშინ ბრძოლა დემოკრატიისთვის—კერძოთ, ბრძოლა საარჩევნო რეფორმისათვის, გადაიქცეოდა პოლიტიკურ ძალა-უფლებისთვის ბრძოლად. პოლიტიკური ძალა უფლება რომ მოეპოვებინათ, პროლეტარიატი კიდევ შედგებოდა მიაღწევდა, თუ თავისი მდევლობაში იმ სიმძლავრეს, რომელიც განავითარა გერმანიის კაპიტალიზმმა და შექმნა ისეთი პირობები, რომ ჩქარა ადვილათ შეძლებოდა მასების მდგომარეობა გაეუმჯობესება.

მსოფლიო ომმა ეს საქმე თავდაპირველი სიძლიერე შეამცირა. ზავის ჩამოგდების დროს გერმანია ისეთ მდგომარეობაში იმყოფება, რომ წარმოების რა ფორმებიც არ უნდა იყოს განვითარებული, მასსის მდგომარეობის გაუმჯობესობაზე ლაპარაკი ზედმეტია. ამავე მსოფლიო ომმა, რომელმაც გამოიწვია ჯარების გახრწნა, სოციალდემოკრატიას ძალა-უფლება ჩაუგდო ხელში და ეს ძალა-უფლების ხელში ჩაგდება გამოწვეული იყო არა მისი სიძლიერით, არამედ მის მოწინააღმდეგეთა გაკოტრებით. თვით სოც.-დემოკ. შესუსტებული იყო იმ განხეთქილებით, რომელიც მოხდა ომის წყალობით მის ბანაკში.

ერცლებულ საჭიროებას წარმოადგენდა, რომ სოციალ-დემოკრატია კვლავ გაერთიანებულიყო, თუ კი მას სურდა გაბატონებულ პარტიათ დარჩენილიყო, უნდა ეფიქრნა. რომ მომენტი ითხოულობდა სოციალ-დემოკრატიას გაერთიანებულიყო, მით უმეტეს, რომ დამთავრდა ომი და მიზეზი განხეთქილებისა მოსპობილი იყო.

მაგრამ, სამწუხაროდ, საბჭოთა რესპუბლიკის ლოზუნგების დიდმან გერმანიის სოციალისტებში შეიტანა ახალი გამთიშველი ძალა—ბოლშევიკური პროპაგანდა, რომელიც მოითხოვდა, რომ ჩვენს პარტიას ხელი აეღო დემოკრატიის მთავარ მოთხოვნილებებიდან და დაემყარებინა მართვა-გამგეობის ფორმათ მუშათა დეპუტატების საბჭო.

რათა დაემალნათ ის, რომ დემოკრატიზმის უარისყოფა არის უარისყოფა იმ პრინციპის, რომელიც არსებაა ჩვენი პარტიისა, ბოლშევიკები აღარ უწოდებენ თავიანთ თავს სოციალ-დემოკრატებს. ისინი კომუნისტებათ მიიჩნევენ და ფიქრობდნენ, რომ ამით ამტკიცებდნენ თავიანთ თავს ჭეშმარიტ მარქსიზმის მიმდევრებათ, იმ მარქსიზმის, რომელიც კომუნისტურ მანიფესტშია განმარტებული. მათ დაავიწყდათ ის, რომ მარქსმა და ენგელსმა შეადგინეს კომუნისტური მანიფესტი 1847 წ. დამლევს, რამდენიმე ხნის შემდეგ კი დაიწყეს „ახალი რეინის გაზეთის" გამოცემა, როგორც „დემოკრატიის ორგანოსი". ეს ცხად ყოფს, რომ დემოკრატიზმი არ ეწინააღმდეგება კომუნიზმს.

იმ ორი სოციალისტური პარტიის გარდა, რომელიც გერმანიაში იყო რევოლიუციის დასაწყისს, დიქტატურის და დემოკრატიის ერთი ერთმანეთის და პირდაპირებამ, შექმნა მესამე პარტია—კომუნისტური. ამ განხეთქილება შეიტანა ორი მოწინააღმდეგე პარტიაში და გაადრმავა შინაური უთანხმოება. დამოუკიდებლებში მან გააღვივა ძლიერი ბოლშევიკური ტენდენციები, მემარჯვენე სოციალისტებში კი გამოიწვია რეაქცია ამ ორი ტენდენციის წინააღმდეგ; უკანასკნელის გამოსარკვევი იხარი მიზანს არ ხედება და თვით მივიდნენ იქამდე, რომ ბურჟუაზიულ პარტიებს დაეყრდნენ, რომლებთანაც მემარჯვენე სოციალიზმს ომის დროს კავშირი ჰქონდა სამოქალაქო ზავის სახით. 9 ნოემბრის რევოლიუციამ, დაარღვია ეს კოალიცია ბურჟუაზიასთან, და ისინი თანამშრომლობდენ დამოუკიდებლებთან. მაგრამ, სამწუხაროდ, ეს დროებითი მოვლენა იყო.

გერმანიაში, ისევე როგორც მთელ დასავლეთ ევროპაში, დიქტატურის ლოზუნგი ვერ შექმნის ხამდვილ, ხანგრძლივ, შემოქმედ დიქტატურას. ხალხი უკვე ისე განვითარდა, რომ შეუძლებელი ხდება ასეთი დიქტატურა. ყოველივე ცდა კერძო პროლეტარულ ჯგუფისა დიქტატურის დამყარების შესახებ, მიიყვანს მხოლოდ ერთ შედეგამდე: სახელმწიფოს პოლიტიკურ და ეკონომიურ დაშლამდე, რაც კონტრევოლიუციონურ სამხედრო დიქტატურას ხელს შეუწყობს, მაგრამ ეს უკანასკნელიც არ იქნება დიდხანს და გერმანიაში ყველას მიერ ცნობილი. მთავრობა, რომელიც იქნება მუშების წინააღმდეგ, დიდხანს ვერ იარსებებს.

ნოსკეს რაზმების ექსცესები ბერლინში, მიუნხენის დამსჯელთა სიმხეცე მოწმობს არა დიქტატორულ ძალა-უფლებას, მთავრობას, არამედ—ამტკიცებს იმის უძლურებას, რამაც ისინი წარმოშვა; მათ მინიჭებული აქვთ ძალა-უფლება იმისათვის, რომ უპასუხისმგებლოთ შური იძიონ ხალხზე და არა მართონ და ხელმძღვანელობა გაუწიონ სახელმწიფოს.

ლტოლვილება მემარჯვენეებისა დიქტატურისადმი იქნება არა დიქტატურა, არამედ—ანარქია, მას შეუძლია გამოიწვიოს პანიბალიზმი, და მოსპოს მთელი წარმოება, ისევე, როგორც სოციალისტები დიქტატურის გზით „ცხოვრების უმაღლეს ფორმების" დამყარების სურვილით სპობენ წარმოებას.

ვიდრე მიაღწევდენ დასახულ მიზნებს დიქტატურით, უფრო ადრე მოწმეები იქნებიან პოლიტიკურ ბრძოლაში ვე ლუციის განვითარების, რომელ ბრძოლაშიაც აუარებელი მსხვერპლი იქნება და სადაც შეუძლებელი იქნება დადებითი, შემოქმედებითი მუშაობის გაშლება. ეს ეზები, როგორც ნოსკეს სისხლიან რეჟიმს, აგრეთვე საბჭოთა დიქტატურას.

ამ ჟამად აგიტაციას ეწევიან ისეთ დიქტატურის სასარგებლოთ, რომელიც არ იქნება ხანგრძლივი და არც იხმარს ძალადობას. ეს ყველაზე ცუდი ილიუზია არის. იმ ქვეყანაში, სადაც ყველა კლასები შეიჩვევენ აქტიურად პოლიტიკურ ცხოვრებას, ვერც ერთი პარტია, რომელიც მოისურვებს თავის დიქტატურის დამკვიდრებას, ვერ განახორციელებს დიქტატურას, თუ ძალადობა არ იხმარა. რაც გინდა მშვიდობის მოყვარული იყოს იგი, რაც გინდა დიდი სურვილებით იყოს აღჭურვილი დიქტატურის გზით მოიპოვოს ძალა აღმშენებლობითი მუშაობისა, ის დაამკვიდრებს თუ არა თავის რეჟიმს, მისი დიქტატურის შედეგი მხოლოდ ძალადობა იქნება.

ერთად ერთი გზა, რომ ძალადობას ავუხვიოთ და დადებითი მუშაობა გაჩაღდეს,—ეს არის დემოკრატია, რომლის წინააღმდეგაც ამ ჟამად მემარცხენე სოციალისტური ფრთა თეორიულად ილაშქრებს, მემარჯვენენი კი—პრაქტიკულად. ნაციონალური კრება თავის თავად არ ნიშნავს დემოკრატიას, მაგრამ დემოკრატიის არსებობა შეუძლებელია, თუ იგი არ დაეყრდნობა პირდაპირ, საყოველთაო საარჩევნო უფლებას.

სახელმწიფოს არსებობის დაცვა შეუძლია მხოლოდ ისეთ ნაციონალურ კრებას, სადაც იქნებიან წარმომადგენლები სახელმწიფოს ყველა ნაწილებისა; მუშათა დეპუტატების საბჭო და დიქტატურა ვერ დაიცავს სახელმწიფოს არსებობას.

ახლანდელი დამფუძნებელი კრება არ ახდენს საიმედო შთაბეჭდილებას, მაგრამ ვის მიერ არის არჩეული მისი უმრავლესობა? ეს არის არჩეული იმ „მშრომელ" მცხოვრებლების მიერ, რომლებიც აირჩევდნენ მუშათა დეპუტატების საბჭოს, თუ იქნებოდა საბჭოების სისტემა დამკვიდრებული. დამოუკიდებლებმა დამფ. კრებაში ვერც კი შეჰკრიბეს ერთი მეათედი იმ ხმებისა იმ დროს, როდესაც ნაციის ცხრა მეათედი მშრომელი ხალხისაგან შესდგება.

მუშათა დეპუტატების საბჭო განსხვავდება ნაციონალურ კრებისაგან, მას სხვა ელფერი აქვს, მხოლოდ ეს განსხვავება არსებობს იმ დრომდე, სანამ მათი გავლენა ვრცელდება მსხვილ წარმოების დაქირავებულ მუშებზე. როგორც ასეთები, საბჭოები პოლიტიკის ცხოვრებას წინ სწევენ. ისინი, როგორც ასეთები, საჭირონი არიან სოციალიზაციისათვის. მაგრამ საბჭოები ვერ დაიპყრობენ ნაციონალურ კრების ადგილს. მაშინაც კი როდესაც მუშათა საბჭოების გავლენა გავრცელდება მთელ მშრომელ ხალხზე, ცენტრალური საბჭო თანდათან უნდა მიუახლოვდეს ნაციონალურ კრებას, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ მის უმრავლესობას არ ექნება ის ავტორიტეტი, რომლითაც აღჭურვილია ნაციონალური კრება, რომელიც მთელი მსოფლიოს წინაშე გამოდის, როგორც ნაციის უმრავლესობის წარმომადგენელი.

(დასასრული იქნება)

*) იხ. „ერთ." №№ 17, 20, 24, 26, 30, 33, 37, 39, 43.

თან ომის გაგრძელება ურჩიონ. მოკავშირეებს არ შეუძლიათ რუსეთის წინააღმდეგ შეტევითი პოლიტიკა აწარმოონ. თუ რუსეთი მათ ბრძოლას დაუწყებს, იმ შემთხვევაში მოკავშირენი მათ, რითაც კი შეუძლიათ, დახმარებას გაუწევენ; რუსეთს დასავლეთ ევროპასთან სავაჭრო დამოკიდებულებისათვის ყოველმხრივ ხელს შეუწყობენ. რუსეთის მდგომარეობის გასაცნობათ გადაწყვეტილია გაგზავნონ რუსეთში სპეციალური კომისია.

ფინეთი და პოლონეთი.

ლონდონი. 24 თებერ. ფინეთის მთავრობამ მიიღო პოლონეთის მთავრობის წინადადება თავისი წარმომადგენელი გაგზავნოს ვარშავის კონფერენციაზე, რათა გამოიმუშავონ პირობები საზავოთ რუსეთთან დასადები ზავისა.

ზავის მოთხოვნა.

ხელსინკი, 24 თებერ. ვარშავში მოხდა სეიმის სოციალისტურ ფრაქციის წევრების, ცენტრალურ კომიტეტის, აგრეთვე პროფ. კავშირთა ორგანიზაციის და ვარშავის მუშათა დეპუტატების კონფერენცია, რომელმაც მთავრობას ზავი მოსთხოვა. კონფერენცია აუცილებლად სთვლის საზავო მოლაპარაკებას სოციალისტურ მუშათა წარმომადგენლებიც დაესწრონ.

სამხედრო ცნობები.

მურმანის მიმართულებით ჩვენმა ნაწილებმა შეუტიეს და რამდენიმე სოფელი აიღეს სად. კაპესელგის რაიონში. დნესტრზე მდგომარეობა არ შეცვლილა. დიდი ბრძოლა სწარმოებს ქ. პერეკოპისათვის. სივაშის რაიონში ჩვენ მტრის იერიშები მოვიგერიეთ. როსტოვის რაიონში მზვერავთა მოქმედებაა. ნოვოჩერკასკის რაიონში ჩვენმა ნაწილებმა დაიჭირეს სტანიცები—სტაროჩერკასკაია და მანიჩსკაია. მტერი უშედეგოთ ცდილობდა შემოტევას. ტიხორეცკაიას მიმართულებით წინ ვიწევთ. სტავროპოლის რაიონში ჩვენმა ნაწილებმა მტერი სოფ. პეტროვიდან გამოდევნეს. ალექსანდროვსკის რაიონში ხელთ ვიგდეთ ბრძოლის შემდეგ მტრის ჯარის ნაწილები თავისი შტაბით. სტავროპოლის სამხრეთით მზვერავთა მოქმედებაა.

ახალი ამბები

დღეს, საღამოს ზუსტ 6 საათზე დანიშნულია საქ ს.-დ მ პ ცენტრალური კომიტეტის სხდომა.

— **მთავრობის თავმჯდომარე** ნოე ჟორდანია, მთავრობისა და დამფუძნებელი კრების წევრნი 26 თებერვალს, დილის 9 საათზე საგანგებო მატარებლით გაემგზავრნენ ქ. გორს.

— **მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა დამხმარე მთავარი ბიუროსაგან.** მთავარი ბიურო სთხოვს ყველა საზოგადოებრივ დაწესებულებას, რომელსაც მოწყობილი აქვს ორგანიზაცია დახმარებისა და აგრეთვე იმათაც, რომელთა წარმომადგენლებიც თფილისის კომისიაში შედიან, საჩქაროდ მიიღონ საკვიტანციო წიგნაკები ბიუროს მდივანისაგან (ქალაქის გამგეობა, ვასილ ხახანაშვილი), ვინაიდან ფულისა და ნივთების შემოწირულება ხდება მხოლოდ მთავარი ბიუროს მიერ დამტკიცებული წიგნაკების საშუალებით. შეგროვილი ფული საჩქაროდ უნდა გადაეგზავნოს ქალაქის გამგეობაში, დამხმარე კომისიის სახელზე.

— **თფილისში ჩამოსული** დონის, ყუბანის და თერგის უმაღლესი „კრუგის“ დელეგაცია ინახულებს დამფუძნებელი კრებისა და მთავრობის თავმჯდომარეებს და საგარეო საქმეთა მინისტრს. ამის შემდეგ დელეგაცია სომხეთსა და აზერბეიჯანში გაემგზავრება.

— **ა. ხატისოვის დეპეშა.** მთავრობის თავმჯდომარემ ერევნიდან შემდეგი დეპეშა მიიღო: „სომხეთის მთავრობის სახელით გაცხადებთ გულწრფელ თანაგრძნობას გორსა და მის რაიონში მიწის ძვრისაგან გამოწვეულ უბედურების გამო. სომხეთის მთავრობამ გორის მცხოვრებთათვის ნივთიერი დახმარების საკითხი სასწრაფოდ განსახილველად გადასცა მინისტრთა საბჭოს.

— **აფხაზეთის სახალხო საბჭომ** თანაგრძნობის დეპეშა გამოუგზავნა მთავრობასა და დამფუძნებელ კრებას. საბჭომ გორის ფონდისთვის გადასდო 10,000 მ., ფეხზე ადგომით პატივი სცა გორში დაღუპულთა ხსოვნას და დაადგინა დაზარალებულთა საჭიროებისთვის გამოგზავნოს გორში 4,000 ფუთი სიმინდი. საბჭომ გადასწყვიტა აგრეთვე სოხუმსა და მის ოლქში მოაწყოს შემოწირულების შემკრები ორგანიზაცია.

— **შრომის სამინისტრომ** ყველა სახელმწიფო დაწესებულებისა და წარმოების უფროსებს, კომისარებსა და შრომის სამინისტროს რწმუნებულებს ცირკულიარულად განუმარტა, რომ სამუშაო ქირის მომატება სახელმწიფო დაწესებულებებში და საწარმოებებში ნარდით მომუშავე მუშა-მოსამსახურეთათვის გამოიანგარიშებული იქნება დამფუძნებელი კრების 10 თებერვლის დეკრეტის თანახმად.

— **ფართლეულობა.** სასურსათო განყოფილება აცხადებს თფილისის მცხოვრებთა საყურადღებოთ, რომ საფართლო № 2 მაღაზიის გარდა, რომელიც მოთავსებულია თავისუფლების მოედანზე ძმ. ფორაქიშვილების მაღაზიაში, გაიხსნა 2 საფართლო მაღაზია: კახეთის მოედანზე ვორონცოვის სახლებში (მე-7 ნომერი) და ელისაბედის ქ. მომარაგების კომიტეტის საწყობის პირდაპირ (ყოფილი სადაზღვევო ალექსიძისა მე 10 ნომერი). ფართლეულობა იყიდება მცხოვრებლებზე უბარათოდ, არის მრავალი სხვადასხვა გვარი ფართალი: ბამბაზია, ფლანელი, საცვლებისათვის მიტკალი და შერტინგი, მატყლის და მატყლ ნარევი საქონელი, ხავერდი, ფულარი, სატინი, ჩითი, სალფეთქები და სხვა.

— **რესპუბლიკის ყველა** თვითმართველობების მუშა მოსამსახურეთა საპროფესიო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა ყრილობა, რომელიც უნდა შემდგარიყო 25 თებერვალს საორგანიზაციო კომისიისაგან დამოუკიდებელ მიზეზების გამო გადაიდო 5 მარტისათვის.

— **სახალხო უნივერსიტეტში** დღეს, 27 თებერვალს, წაიკითხავენ ლექციებს 2 განყოფილებაში (ვერაზე) 1) ს. დოლიძისა—საქართველოს ისტორია; 2) ექ. ცეცხლაძე—[illegible] ჯანმრთელობაზე. 8 განყოფილებაში (ავლაბარი) 1) დ. ასათიანი—საფრანგეთის რევოლიუცია; 2) ვ. ბარნოვი—ქართული მწერლობა.

— **ახალი წიგნი.** რედაქციამ მიიღო ახლად გამოცემული წიგნი „ტყის ძმები“ ან. [illegible], მოთხრობა გურიის ახლო წარსულიდან, გამოცემა კანტორა „განათლებისა“. წიგნი ფართო ფორმატისაა, შეიცავს 115 გვერდს და ღირს 40 მანეთი.

— **თიანეთში** შესდგა სამაზრო კომიტეტი დაზარალებულთა დახმარების შესაკრებათ. შემოწირულება უკვე გროვდება. ხალხი დიდ თანაგრძნობას უცხადებს დაზარალებულ მოძმეებს.

— **ქუთაისის ერობამ** გორის ფონდისთვის გადასდო 100,000 მანეთი.

— **ქალაქის კომისია,** რომელშიაც შედიან ქალაქის კავშირის, კოოპერატივთა კავშირის, ქალთა ორგანიზაციების, პროფესიონალური კავშირების, სავაჭრო-სამრეწველო პალატის და სხვა ორგანიზაციების წარმომადგენლები, პარასკევს, 27 თებერვალს, საღამოს 6 საათზე იწვევს ქალაქის ყველა ორგანიზაციების წარმომადგენლებს, განურჩევლად ეროვნებისა.

— **სახელმწიფო თეატრი.** დღეს მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოთ: 1) „ფრა დიავოლო“, 2) „ხალხთა ცეკვა“ და 3) საკონცერტო განყოფილება“; შაბათს, 28 თებერვალს, ოპერა მუშებისათვის—„სევილიელი დალაქი“.

— **ავლაბრის კულტურულ-განმანათლებელ** საზოგადოების ბიბლიოთეკა-სამკითხველო გახსნილია ახალ ბინაზე, ვორონცოვის სახლებში, კახეთის მოედანზე.

კრებები

დღეს, 27 თებერვალს, საღამოს 8 ს. სასახლეში, სოც.-ფედერალისტთა ფრაქციის ოთახში დანიშნულია ცენტ. სამ. გამგეობის სხდომა.

— კვირას, 29 თებერ. თფილისის რაიონის მებაღეთა კავშირის ბინაზე ორთაჭალაში ვორონცოვის ქ. № 99 მოწვეულია ამავე კავშირის წევრთა საზოგადო კრება. განსახილველია ფრიად სერიოზული კითხვები. ყველა წევრებისთვის სავალდებულოა დაესწრონ თავიანთ მანდატებით. სთხოვენ აგრეთვე მე 6 რაიონის ს.-ს. დ. მ. პ. კოლექტივის წევრებს დაესწრონ კრებას.

ყაზახთა დელეგაცია საქართველოში

ყაზბეგი. 21 თებერვალს ყაზბეგში მოვიდა ყაზახთა უმაღლესი „კრუგის“ დელეგაცია, საქართველოს, აზერბეიჯანსა და სომხეთში მიმავალი, ამ სახელმწიფოებთან სამხრეთ რუსეთის კავშირის და მეზობლური განწყობილების დასადგენათ.

დელეგაცია შესდგება უმაღლეს „კრუგის“ სამი ფრაქციის წარმომადგენელთაგან: ყუბანელების ფრაქციიდან [illegible] მ. ა. ზაზულია, დონის ფრაქციიდან—ჰ. ი. კოვალიოვი და თერგის ფრაქციიდან—პოლკ. ბიგაევი. *)

დელეგაცია აღნიშნავს იმ დიდ ცვლილებებს, რომელიც მოხდა უკანასკნელ ხანებში ჩრდილოეთ კავკასიაში.

მართალია, გენერალი დენიკინი ისევ დარჩენილა მთავრობის სათავეში, მაგრამ ამას უყურებს დემოკრატიული ყაზახობა ისე, როგორც უბედურ აუცილებლობას, რომელსაც უეჭველად ბოლო უნდა მოეღოს.

უმაღლეს „კრუგში“ წარმომადგენილი სამი ოლქის: (დონის, ყუბანის, თერგის) ფრაქციათაგან, როგორც სჩანს, მეტი დემოკრატიული გეზი, და სწორი პოლიტიკური ხაზი აქვს, როგორც ყუბანელთათვის, ყუბანის ფრაქციას; და მას დიდი შრომა ეხარჯება თავის პოლიტიკის განსამტკიცებლად, რადგან ძალიან ხშირად სხვა ფრაქციები მას მხარს არ უჭერენ. მაგალითად: ტიხორეცკაიაში გენ. დენიკინთან გაგზავნილ იქნა უმაღლესი „კრუგის“ დელეგაცია, რომელსაც მინდობილი ჰქონდა მოლაპარაკება ეწარმოებია მთავრობის შედგენის შესახებ. დენიკინმა წამოუყენა დელეგაციას თავისი კონტრ-წინადადება, რომელიც ყუბანის ფრაქციისათვის სრულებით მიუღებელი შეიქნა, მაშინ, როცა სხვა ფრაქციათა წარმომადგენელნი მზად იყვნენ მიეღოთ ის უცვლელად.

ამაზე ლაპარაკობენ ის გაზეთები, რომლებიც დელეგაციის წევრებმა თან მოიტანეს.

23 თებერვალს ყაზბეგში ხმები მოვიდა გორის მახლობელ სოფლების მიწის ძვრისგან დანგრევის შესახებ.

„კრუგის“ დელეგაციამ ითხოვა ოფიციალური ცნობა ამის შესახებ. შეეკითხენ თფილისს და მიღებულ პასუხი ეცნობა დელეგაციას.

დელეგაციამ მაშინვე დეპეშები გაუგზავნა „უმაღლეს კრუგს“ მთავრობის თავმჯდომარეს მელნიკოვს და სამივე ოლქის ყაზახთა ატამანებს, რომ დაუყონებლივ დატვირთული იქნეს პურით ვაგონები გორის მცხოვრებთა დასახმარებლათ, რაც რეალური ნაბიჯი იქნება იმ ძმური განწყობილების გამოსახატავად, რომელიც მუდამ იყო ყაზახთა გულში საქართველოსადმი და რაც ხელს შეუწყობს ჩვენი მისიის უკეთ დაგვირგვინებას საქართველოსთან მოლაპარაკებაშიო,—ნათქვამია დეპეშაში.

როგორც ყველაფრიდან სჩანს, უმაღლესი „კრუგის“ დიდი ყურადღება მიპყრობილია საქართველოსკენ და ჩვენდამი დამოკიდებულება ძლიერ მეგობრულია.

ნ. წ.

დელეგაციის მიზანი.

საქართველოში ჩამოსულ უმაღლესი „კრუგის“ დელეგაციის წევრმა—ზაზულიამ შემდეგი განაცხადა:

უმაღლესმა „კრუგმა“ მიზნათ დაისახა გაესწორებინა ის შეცდომები, რომელიც დაშვებული იყო „მოხალისეთა“ პოლიტიკაში მეზობელ ხალხების მიმართ. ამიტომ უმაღლესმა „კრუგმა“ აირჩია ორი დელეგაცია: ერთი გაემგზავრა მთიელ ხალხებში, მეორე—ამიერ კავკასიის რესპუბლიკებში—საქართველოსა, აზერბეიჯანსა და სომხეთში. დელეგაციის მიზანს შეადგენს გაეცნოს ამიერკავკასიის სახელმწიფოების ცხოვრებას და ხელი შეუწყოს ამ სახელმწიფოებსა და სამხრეთ რუსეთ შორის ეკონომიურ დამოკიდებულების დამყარებას.

როგორც ყუბანის წარმომადგენელი, ზაზულია ამბობს, ყუბანი ყოველთვის სიმპატიით ეპყრობოდა საქართველოს რესპუბლიკას; ყუბანის [illegible] რადას სურდა ეკონომიური დამოკიდებულება დაეკავებია საქართველოსთან, მაგრამ ამ განზრახვის განხორციელებას წინ ეღობებოდა ის პოლიტიკა, რასაც მოხალისეთა სარდლობა აწარმოებდა საქართველოს მიმართ.

ახლა ზაზულია იმედოვნებს, რომ კეთილმეზობლური განწყობილება საქართველოსთან დამყარდება. ყუბანში უკვე დამზადებულია პური საქართველოსთვის.

ფრონტის შესახებ ზაზულიამ შემდეგი განაცხადა: როდესაც ეკატერინოდარიდან დელეგაცია გამოვიდა,—გად-წყვეტილი იყო „მოხალისენი“ მთელ ფრონტზე შეტევაზე გადასულიყვნენ. ჯარმა მოიკრიბა თავისი ძალები და როგორც სამხედრო სპეციალისტები არწმუნებენ, გამარჯვება უზრუნველყოფილია; დონს არასოდეს არ ჰყოლია იმდენი ჯარი, რამდენიც ეხლა ჰყავს. ბევრ ადგილას ბოლშევიკები უკვე იხევენ. ამას, სხვათა შორის, ხელს უწყობს ის გარემოება, რომ ბოლშევიკების ზურგში ხშირათ ხდება აჯანყებები.

უმაღლეს „კრუგსა“ და დენიკინს შორის მოხდა შეთანხმება სამხრეთ-რუსეთის მთავრობის შექმნის შესახებ. „კრუგმა“ ბევრი დასთმო ამ შეთანხმების დროს და იგი სრულებით არ აკმაყოფილებს მას; მაგრამ საერთო საფრთხის წინაშე მეტი გამოსავალი არ იყო.

ეკატერინოდარიდან გამოსვლის დროს უმაღლესი „კრუგის“ ფრაქციებს უკვე წარადგენილი ჰქონდათ კანდიდატთა სიები მთავრობაში. ჯერ-ჯერობით მთავრობის წევრებათ დასახელებულნი არიან: პ. აგეევი, ტიმოშენკო და გენ. ბარათოვი.

*) დელეგაცია უკვე ჩამოვიდა თფილისში.

ბათუმი

ქალაქის ხმოსანთა არჩევნებში ხმის უფლება აქვს სულ 14,079 კაცს. მათ შორის ქართველი არის 5158 კაცი, ბერძენი—2872, სომეხი—2448, რუსი—1931, თურქი—383 და სხვ.

— ქალაქის გამგეობა უკვე შეუდგა პირადობის მოწმობის, ბილეთების და კონვერტების დარიგებას. ბარათები კონვერტებით ყველამ უნდა მიიღოს პირადათ ქალაქის თვითმართველობაში 22 თებერვლიდან ყოველდღე დილის 10 საათიდან საღამოს 7 საათამდის. ბარათების მიღება იწარმოებს თვით არჩევნების დღესაც, 29 თებერვალს. ბარათების მიღების დროს ყველასთვის სავალდებულოა თან იქონიონ პასპორტი ან სხვა რაიმე პირადობის მოწმობა. საარჩევნო ბარათი წარმოადგენს პატარა ოთხკუთხ თეთრ ქაღალდს, რომელზედაც არის დასტამბული: „Избирательная карточка. Голосую за №...“ ბარათზე უნდა დაისვას მხოლოდ ნომერი იმ სახმოსნო სიისა, რომელსაც ამომრჩეველი ხმას აძლევს; თუ ბარათზე დარჩა რაიმე წარწერა ან გვარი ამომრჩევლისა, ბარათი ბათილდება. კონვერტში მხოლოდ საარჩევნო ბარათი უნდა იქნას ჩადებული. ამომრჩევლის პირადობის დამადასტურებელი საარჩევნო მოწმობა კი ამომრჩეველს საარჩევნო დარბაზში შესვლისას ჩამოერთმევა, არჩევნების შედეგი გამოცხადდება 2 მარტს.

საქართვ. ყველა პროფესიონალურ კავშირებს!

ამხანაგებო!

სრულიად მოულოდნელი უბედურება დაგვატყდა თავს. საშინელმა მიწის ძვრამ დაანგრია და გაანადგურა ქ. გორი და მის გარშემო მდებარე მრავალი სოფლები. საუკუნოებით შექმნილი სიმდიდრე უფსკრულმა შთანთქა, შენობები მიწასთან გასწორდა, ყოველივე ქონება და ავლადიდება მოისპო, მცხოვრებთა თვალსაჩინო ნაწილი დაიღუპა და დასახიჩრდა.

გადარჩენილები უნუგეშოთ და უპატრონოდ დარჩნენ: არც სასმელ-საჭმელი, არც ჩასაცმელ-დასახურავი და არც თავშესაფარი მათ არ მოეპოვებათ. ისინი სიცივისა, შიმშილის მსხვერპლი უნდა გახდნენ.

მათში ბევრია მუშები და მოსამსახურენი, მათ შიმშილით სიკვდილი მოელით.

საჭიროა მათ ხელი გავუწოდოთ, დახმარება აღმოუჩინოთ, გასაჭირში შევეშველოთ.

ამხანაგებო! მძიმე დღეს საქართველოს მუშათა კლასის მდგომარეობა. ის თითქმის უმწეოა, მაგრამ ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ის კიდევ მოიკრებს უკანასკნელ ძალღონეს და დაეხმარება მასზე უფრო უბედურებაში მყოფ მოძმეს.

ამხანაგებო! გაუწოდეთ ამ წმინდა საქმეში თქვენი მადლიანი ხელი, დაეხმარეთ დაზარალებულთ, ვინც როგორც შესძლებთ. ნუ დაგავიწყდებათ, რომ წმინდის გულით მიძღვნილი მცირედიც შეწირულებაა.

საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა ცენტრალურ საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი მოგიწოდებთ თქვენ აიღოთ თქვენს თავზე მუშებში დახმარების მოწყობის ინიციატივა და სხვა დაზარალებულთა დამხმარე კომიტეტებთან ერთათ შეიწიროთ თქვენი წვლილი უბედურებაში მყოფთ. ეს იქნება არა ქველმოქმედება, არამედ—სოლიდარობა, ამას გავალებს თქვენ, თქვენი კლასიური მოვალეობა.

საქართველოს პროფ. კავშირთა ცენტრალურ საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი.

მიწის ძვრა საქართველოში

გორის მაზრის უბედურება. 20 თებერვალს, დილას ბათუმის მატარებელი № 8, მარელისში დიდხანს გაჩერდა. მიზეზი არავინ იცოდა, მხოლოდ გავრცელდა ხმა, რომ თფილისსა და გორში დიდი მიწის ძვრა იყო, გზები დაიქცა, თფილისს ეძახიან, მაგრამ პასუხს არ იძლევა, ალბათ, ისიც დაქცეულია.

ამ ამბავმა მგზავრებში დიდი მღელვარება გამოიწვია: ტიროდნენ ცოლ-შვილს, ნათესავებს და ქონებას. ხაშურში რომ მოვედით, გავრცელებული ხმები დაადასტურეს. მატარებელი 1 დღ ს. ქარელში მოვიდა. სადგური დაზიანებულია ქარელიდან სკრამდე ყველა სადგური ჯერ ბინები დანგრეულია, სკრა ნანგრევებს წარმოადგენს. მსხვერპლი დიდია, გადარჩენილი ხალხი გარეთაა გამოფენილი და გაქვავებულები შეჰყურებენ დანგრეულს მიდამოს. თფილისიდან ამოსულმა კომისიამ დაწვრილებითი ცნობები მოიტანა თფილისის და გორის შესახებ. ხალხი [illegible] მშვიდდება, მაგრამ [illegible] შესრულდა სამი საათი და მიწა იძვრა ისე ლონივრად და [illegible], რომ ყველა თავზარდაცემული გარბოდა როგორც ვაგონებიდან, ისე სახლებიდან. [illegible] ყვირილი, ძაღლების ყეფა, პირუტყვის ბღავილი [illegible] ირეოდა. სად. სკრა და ქარელის შენობები [illegible]. სადგურში დახოცილია რამდენიმე კაცი. სოფ. სკრაში რამდენიმე სახლი მტვერათ და ბუღით იყო გახვეული. რამდენიმე ადგილას შენიშნულ იქნა მიწის ნაპრალები. ხალხი სხვა და სხვა სოფლებში გაიხიზნა, ნაწილი მოაწყდა სადგურს; ქალები და ბავშვები გულწასულნი შეიფარეს ვაგონებში. სკრიდან გორამდე ყველა სადარაჯოები დანგრეულია, კედლები დახეთქილია და გზისკენ ჩამოწოლილი, რაც მატარებლების მიმოსვლას საშიშრათ ხდის. დღის [illegible] მოვედით გორში, სადგური, სადარაჯოები, და სადგურის რაიონის სახლები დანგრეულია, გადმა ქალაქიდან გამოქცეულები გულშემზარავ ამბებს მოგვითხრობენ. გამოქცეულები ნაწილი ვაგონებში მოათავსეს, ნაწილი მატარებელს თფილისს გაჰყვნენ. კასპამდე ისევ შემზარავი სურათებია. ასეთია მოკლეთ საქართველოს დედის—ქართლის მოულოდნელი უბედურება!..

ს. ჯინჭველაშვილი.

დახმარება მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთ

რკინის გზელთა სასურსათო კომიტეტმა 24 თებერვლის სხდომაზედ ერთხმად დაადგინა:

გორის დაზარალებულთა სასარგებლოდ გადასდოს 100,000 მანეთი ფულით და 50,000 მ. ღირებული თეთრეულობა და აგრეთვე მიანდოს კომიტეტის წევრს კალაძეს მოაწყოს თფილისში იაფ ფასიანი სასადილო გორიდან გადმოხვეწილ რკინის გზელთა ცოლშვილებს.

— რკ. გზელთა სასურსათო კომიტეტის მოწოდებით თფილისის და ხაშურის კვანძის მუშა მოსამსახურეებმა მიწის ძვრის პირველ დღესავე დაუთმეს გორში დაზარალებულთა დამხმარე კომიტეტს ნახევარი ულუფა პურისა იაფ ფასებში.

— რკ. გზელთა პროფესიონალური ცენტრ. გამგეობამ დაადგინა: 1) გორში და მის მიდამოებში დაზარალებულთა სასარგებლოდ გადებულ იქნას ერთდროულად ყველა მუშა-მოსამსახურეების ერთი დღის ქირა. 2) მიეცეს წინადადება კულტურულ-განმანათლებელ კომისიას მოაწყოს ყველა რკ. გზელ მუშათა კლუბებში წარმოდგენები, რომლის წმინდა შემოსავალი გადაიდოს ამავე მიზნისათვის.

აგრეთვე [illegible] ამ დადგენილებისა გამო ფიქრობს, რომ ადმინისტრაციამაც გამოიმუშაოს წესი ადმინისტრატორებისთვისაც წვლილის გამოღების შესახებ.

— 23 თებერვალს, საღამოს 7 ს. შესდგა ნაძალადევის რაიონის სახალხო გვარდიელების კრება. პირველ საკითხათ დაისვა გორის მაზრის მიწის ძვრისგან დაზარალებულთა დახმარება. კრებამ გამოსთქვა დიდი მწუხარება და დაადგინა ერთხმათ: ნაძალადევის რაიონის სახალხო გვარდიელებმა შესწირონ დაზარალებულთა სასარგებლოთ ყველამ თითო დღის ჯამაგირები. აგრეთვე ესეც გადაწყვეტილება წარედგინოს, 24 თებ. მუშტაიდის კლუბში დანიშნულ პირველი რაიონის [illegible] კრებას, რომელშიც საჩქაროდ უნდა დაისვას ეს საკითხი რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეების ცენტრალური პროფესიონალური კავშირში, რათა გატარებულ იქნას ყველა რკინის გზელთა შორის.

— მომარაგების სამინისტრომ მთავრობის დადგენილების თანახმად მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთათვის გორში გაგზავნა 500 ფუთი შაქარი (საქართველოს კოოპერატივთა ცენტრალური კავშირისა), 2600 კოლოფი კონსერვი (აქედან 1000 კოლოფი საქ. კოოპერატივთა კავშირისა), ლობიო 53 ფუთი, 50 ფუთი ბრინჯი, დამარილებული თევზი („სელიოდკა“) 38 ფუთი და ჩაი 5 ფუთი (საქ. კოოპერატივთა ცენტრ. კავშირისა). ამას გარდა [illegible] იგზავნება 600 ფუთი პური. უკვე გაიგზავნა 10 ვაგონი სიმინდი. გაიგზავნა აგრეთვე ბევრი მოთელილი ნაბდის ჩექმები, კარავები, [illegible] და სხვა.

— 24 თებერვალს დილის 7 ს. ტრამვაის პარკში შესდგა საზოგადო კრება ტრამვაის მუშა მოსამსახურეებისა (მოძრაობის და პარკის), რომელზედაც [illegible] მოკლე მოხსენების შემდეგ გორის დაზარალებულთა შესახებ, ერთხმათ დაადგინეს: გადაიდოს ყველა მუშა-მოსამსახურეებმა ერთი დღის ჯამაგირი და ერთი დღის მუშაობისათვის კუთვნილი პური მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოთ.

— 23 თებერვალს შემდგარმა საკრედიტო ამხანაგობებში მომუშავეთა პროფ. კავშირის გამგეობის და კომიტეტების შეერთებულმა სხდომამ კოლექტივებთან ერთად დაადგინა მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთ გადასცეს ორი დღის მუშაობის რაციონი ამ [illegible]. თუ მომავალში საჭირო იქნება, ყოველ კვირაში ორი დღის რაციონი გადაიგზავნოს. წინადადება მიეცეს მოსამსახურეთა კოლექტივებს შეადგინონ დახმარება არა უმცირესი ერთი დღის შემოსავლისა. კავშირის თითოეული წევრი [illegible] მორალურ-ინტელექტუალურ დახმარებას გაუწევს ორგანიზაციებს თავისი სპეციალობით.

— თელავის შემნახველ-გამსესხებელმა ამხანაგობამ მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოთ გადასდო ათასი თუმანი.

ამხანაგობის გამგეობა.

— სენაკის სამაზრო ერობასთან შესდგა მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა დამხმარე კომიტეტი, რომელმაც უკვე დაიწყო მოქმედება. [illegible] თანაგრძნობა. [illegible] გადასდო დაზარალებულთა პირველ საჭიროებისათვის 100,000 მანეთი. მოსამსახურეებმა გადასდეს პირველი საჭიროებისათვის სამი დღის ხელფასი.

— ქალაქის პირველ საავადმყოფოს მუშა-მოსამსახურეთა საზოგადო კრებამ 22 თებერვალს დაადგინა: გადაიდოს თებერვლის ჯამაგირებიდან ერთდროულად ათი პროც., რაც უდრის დაახლოვებით 80,000 მანეთს. შემდეგ კი ხუთი თვის განმავლობაში 5 პროც. ყოველთვიურათ. ამ პროცენტების დანიშნულებისამებრ ასაკრებათ კრებამ აირჩია სამი კაცისაგან შემდგარი დამხმარე კომისია.

უცხოეთი

რუსეთი.

მოსკოვში. ყველაზე დიდი პატივისცემით საბჭოთა მთავრობის მხრივ ამერიკელი კორესპონდენტები სარგებლობენ. ისინი თავისუფლათ დადიან თავიანთი ავტომობილებით; განსაკუთრებით ლენინი ეპყრობა მათ პატივისცემით: მათ გადღელებული აქვთ ლენინთან შესვლა საბჭოში, სადაც უკანასკნელი ხშირათ ესაუბრება მათ სხვადასხვა საკითხებზე. მათ მინებული აქვთ საუკეთესო ბინები, უზრუნველყოფილნი არიან სურსათ-სანოვაგითაც, რომელიც მათ ამერიკიდან აქვთ ჩამოტანილი. ამერიკელებმა მოსკოვში მოაწყვეს საკუთარი რადიო-სადგური, რომელსაც დამოკიდებულება აქვს ამერიკასთან ლიონის რადიო-სადგურის საშუალებით. ამერიკელები სოვდეპიაში ექსტერიტორიალური პრინციპის უფლებებით სარგებლობენ. ასეთივე პატივისცემით სარგებლობენ მოსკოვში გერმანელები და ინგლისურ-ფრანგულ გაზეთების წარმომადგენლები. გერმანელებს ხშირათ შეხვდებით მოსკოვის ფაბრიკა-ქარხნებში, სადაც ისინი ინსტრუქტორებათ მუშაობენ. „კომუნისტები თავიანთ მიზნებისათვის იყენებენ მათ; მოსკოვში ხშირათ გაიგონებთ ასეთ აფორიზმებს: „კომუნისტებმა ხელი მიჰყვეს უცხოელებით გადამუშავებას“. სასურსათო კრიზისი გაზეთების ცნობით მოსკოვში ცოტათი შენელდა. ეს იმით აიხსნება, რომ თანდათან იღებენ ზომებს სურსათ-სანოვაგისა და ნახშირის შემოსაზიდათ ციმბირიდან და დონის რაიონიდან. მიუხედავათ ამისა, სიძვირე მოსკოვში არ კლებულობს. (ბ.).

ლიტვინოვი რუსეთის სავაჭრო ურთიერთობის შესახებ. კოპენჰაგენში მყოფმა საბჭოთა რუსეთის ელჩმა ფლინკენშტეინ ლიტვინოვმა გაზ. „დეილი ჰერალდის“ თანამშრომელთან საუბრის დროს, სხვათა შორის, შემდეგი განაცხადა: ჯერ ჯერობით ქაღალდზე რჩება პარიზში მიღებული ყველა გადაწყვეტილებები. [illegible]. გარდა ამისა, ეს დადგენილებები ისეთ [illegible] ქმნიან, რომ შეუძლებელია მდგომარეობა ვერ იქნეს სწორათ გაგებული; ის გადაწყვეტილებები, რომელიც მოითხოვს, რათა რუსეთთან ვაჭრობის აღდგენა კოოპერატივების საშუალებით მოხდეს,—ჰგულისხმობს საბჭოთა მთავრობის ეკონომიურ წესების ძირიანათ შეცვლას: რუსეთში მთელი ვაჭრობა სახელმწიფოს ხელშია, ამიტომ საგარეო ვაჭრობაც ვაჭრობა-მრეწველობის კომისარიატის საშუალებით უნდა ხდებოდეს. საბჭოთა მთავრობას შეუძლია დაეთანხმოს მოკავშირეთა წინადადებას და შეუძლია არც დაეთანხმოს; მაგრამ ბუნებრივი იქნება, თუ საბჭოთა მთავრობა ზიზღით შეხედავს ყოველგვარ რჩევას განსაზღვრულ ჯგუფის სასარგებლოთ მონოპოლიის დამყარების შესახებ. გარდა ამისა, მე ვერ წარმომიდგენია, როგორ უნდა სწარმოებდეს ვაჭრობა ორ სახელმწიფოთა შორის, რომლებსაც ერთმანეთთან წარმომადგენლობა არა ყავთ. თუ ყველა ეს მოსაზრებები მოკავშირეებს არ გაუთვალისწინებიათ და არ ფიქრობენ შესცვალონ თავიანთი აზრი—იმ შემთხვევაში პარიზის გადაწყვეტილებებს საბჭოთა რუსეთისათვის დიდი ღირებულება არ ექნება. ლიტვინოვი ამბობს, რომ ყველაფერი იმაზეა დამოკიდებული თუ თავიანთ დამოკიდებულებაში რუსეთთან მოკავშირენი როგორ გულწრფელობას გამოიჩენენ. „თუ რუსეთს იგივე ალაგი ეჭირება, რომელიც ეჭირა, მაშინ ბლოკადის მოხსნა მხოლოდ ფორმალური დათმობა იქნება საზოგადოებრივ აზრის წინაშე“.

აზერბეიჯანი.

კრიზისი აცილებულია. „[illegible]“-ის ცნობით მთავრობის მოსალოდნელი კრიზისი აცილებულად შეიძლება ჩაითვალოს. მართალია, „იტტიხადი“ უკვე გაიწვია მთავრობიდან თავისი წარმომადგენლები—[illegible] და შაბატინსკი, მაგრამ ამას არ შეუძლია მთავრობის კრიზისი გამოიწვიოს, ვინაიდან პარლამენტის სოციალისტურმა ფრაქციებმა და „[illegible]“, დღევანდელ განცხადებული პირობების გამო, ვერ სცნეს შესაძლებლად მიეღოთ „იტტიხადის“

მაგალითისათვის და თავიანთი წარმომადგენლები მთავრობაში დასტოვეს.

ი ტ ა ლ ი ა.

იტალია და საქართველო. იტალიის გაზეთები თავიანთ აღფრთოვანებას გამოსთქვამენ იმის გამო, რომ იტალიის მისიის თავმჯდომარე დიდის პატივისცემით იქნა მიღებული საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრების მიერ; გაზეთები სიხარულს გამოსთქვამენ იმის გამო, რომ იტალია საქართველოს შორის შესაძლებელი იქნება ეკონომიური დამოკიდებულებათა დამყარება.

ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔᲝᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ

1920 წ. ჯარში გასაწვევ სიებში შესატან ახალგაზრდა მოქალაქეთა საყურადღებოთ.

საქართველოს რესპუბლიკის ყველა მოქალაქენი, მცხოვრებნი ქ. თფილისში, ვარდა მაჰმადიანებისა, დაბადებულნი 1900 წელში, უნდა იყვნენ ჯარში გაწვეულნი 1920 წ. 15 ნოემბრიდან. მთავრობის ახალი განკარგულებით ხსენებულ პირთა მორიგ გასაწვევ სიებს შეადგენენ ქ. თფილისში უბნის კომისარიატები. გასაწვევი სიების შედგენა უნდა დამთავრდეს ამა წლის მარტის 15-ს. ამიტომ თფილისის ყველა მკვიდრი მოქალაქე, დაბადებული 1900 წელს, მოვალეა არის მარტის 1—დან 15—მდის გამოცხადდეს თავის უბნის კომისარიატში, რათა აიცდინოს თავიდან კანონიერი პასუხისგება და სიაში შესატანათ განცხადებასთან ერთად წარუდგინოს თავისი დაბადების და აგრეთვე მამის და ძმების დაბადების მეტრიკული მოწმობები ანუ სხვა წლოვანობის დასამტკიცებელი კანონიერი საბუთები.

განცხადებაში უნდა იყოს მოხსენებული ნამდვილი ცნობები ოჯახის შემადგენლობისა (მამა ან მამინაცვალი, დედა ან დედინაცვალი, ყველა ძმები განურჩევლად იმისა სცხოვრობენ მამის ოჯახში თუ ცალკე ან თუ უკვალოდ არიან დაკარგულნი, დები, პაპა, ბებია). მამისა და ძმების წლოვანება უნდა იყოს აღნიშნული დაწვრილებით (წელიწადი, თვე და რიცხვი დაბადებისა).

საცხოვრებელ ადგილის მიხედვით შეიძლება შეტანილი იქნენ თფილისის უბნების გასაწვევ სიებში რესპუბლიკის სხვა მაზრების და ქალაქების მხოლოდ ის ახალგაზრდა მოქალაქენი, რომლებიც განცხადებასთან ერთად ამა წლის 1 მარტამდე წარუდგენენ თავის უბნის კომისარიატს მოწმობას იმის შესახებ, რომ ისინი თავის სამსახურის ან ხელობის მიხედვით სცხოვრობენ ქ. თბილისში არა ნაკლებ სამი თვისა.

ის ჯარში გასაწვევი მოქალაქე, რომელიც ოჯახის მდგომარეობის მიხედვით არის ნამდვილი ერთად ერთი მარჩენალი ოჯახისა, თანახმად 1919 წ. 20 მაისის კანონისა, მოვალეა ეხლავე და არა უგვიანეს ა. წ. 15 ნოემბრისა აიღოს სათანადო მოწმობა თფილისის ქალაქის გამგეობიდან, იგი თუ ქალაქის მკვიდრი მცხოვრებია და თავისი სამაზრო ერობის გამგეობისაგან, თუ იგი მცხოვრებია სხვა მაზრისა ან ქალაქისა, ხოლო თფილისის უბნის გასაწვევ სიაში კი არის შეტანილი. ეს მოწმობები უნდა წარუდგინოს ადგილობრივ სამხედრო ნაწილის უფროსს ამა წლის მაისის 1-დან და არა უგვიანეს 15 ნოემბრისა, რათა მიხოვნილ არ დაკარგონ უფლება ჯარში გაწვევისაგან განთავისუფლებისა.

Ს.-Დ. ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲨᲘ

სოფელი გურჯაანი. 15 თებერვალს შესდგა გურჯაანის რაიონის ს. დემ. მუშათა პარტიის წევრთა კრება. კრებას დაესწრნენ: ველისციხის კოლექტივის წარმომადგენელი—შაქრო დავუნდარიძე და ნიკო გვარამაძე; ახაშნის—გიგა მაჰავარიანი და ვანო ხაზიური; კოლაგის—ალექსი მუჯირიშვილი; ვეჯინის—კოლა ყალაბეგაშვილი; ბაკურციხის—გიორგი სამადაშვილი და აგელო. ბრივე პარტიის წევრები, რიცხვით ორმოცი სული.

მოხსენებას აკეთებს რაიონის წარმომადგენელი ამხანაგი პარმენ გვენეტაძე, რომელიც აცნობს კრებას მცირე კოლექტივის წარსულ მუშაობას გურჯაანის რაიონის სოც.-დემ. მუშათა პარტიის კომიტეტის დაარსების საქმეში, მომავალ მუშაობის გეგმას და მის მნიშვნელობას. მოხსენებიდან ირკვევა, რომ მიუხედავათ დამაბრკოლებელ პირობებისა, პარტიული მუშაობა საგრძნობლად არ მოდუნებულა. ენერგიულ პარტიულ მუშაობას აწარმოებენ განსაკუთრებით გურჯაანისა და ველისციხის კოლექტივები. უკანასკნელი პარტიის სასარგებლოთ მართავდა წარმოდგენებს, საიდანაც შემოსულა 6000 მან. ბოლო დროს დაარსდა მცირე კოლექტივები: ახაშენში, ბაკურციხეში, კოლაგში და ვეჯინში. ამხ. გვენეტაძის მოხსენების შემდეგ მოხსენებას აკეთებენ უბნის მცირე კოლექტივების წარმომადგენელნი, რომლებიც აღნიშნავენ, რომ ჯუნებში მოწინავე ამხანაგები, რომელნიც აწარმოებენ პარტიულ მუშაობას და ხალხიც დიდ თანაგრძნობას უცხადებს მათ. კრებამ გურჯაანის რაიონის კომიტეტის პრეზიდიუმში აირჩია შვიდი კაცი: პარმენ გვენეტაძე, კოლა ყალაბეგაშვილი, არჩილ იანქოშვილი, ნიკო გურთლიშვილი, გიორგი მეზარაშვილი, ალექსი ჭურლულაშვილი და ნიკო გვარამაძე. ყრილობის დახურვის შემდეგ მოხდა გურჯაანის რაიონის პრეზიდიუმის სხდომა. სხდომაზე არჩეულ იქნენ: თავმჯდომარეთ პარმენ გვენეტაძე, თავმჯდომარის ამხანაგათ კოლა ყალაბეგაშვილი, მდივნათ არჩილ იანქოშვილი. პრეზიდიუმმა დაადგინა: 1) თვიური საწევრო გადასახადი დროებით დაწესდეს სამი მანეთი და ერთდროულათ—10 მან. 2) საუბნო კოლექტივებმა ერთი მესამედი ნაწილი საწევრო გადასახადისა უნდა შეიტანონ სარაიონო კომიტეტის სასარგებლოდ.

პ. გვენეტაძე.

— —

ხაშური. კარგა ხანია ხაშურის ს. დ. ორგანიზაციის მუშაობიდან არავითარი ცნობა არ ყოფილა ჩვენს პრესაში. თუ რა იყო ამის მიზეზი, ჩვენ ამის აღნუსხვას აქ არ შევუდგებით, მხოლოთ წერილის მიზანია ამ ჟამად მოკლედ შევეხოთ ხაშურის ს. დ. მ. პ. ორგანიზ. არჩეულ კომიტეტის მოღვაწეობას დღიდან მისი მოქმედების დაწყებისა.

სანამ ახალი კომიტეტი შესდგებოდა, ძველ კომიტეტში დაიბადა იზრი, რომ „იაჩეიკური“ სისტემა შემოეღოთ რათა ამ საშუალებით უფრო გაეცნოველებიათ პარტიული მუშაობა და პარტიულათ გაეუფლებინათ ჩვენი ორგანიზაციის წევრები. ამ მიზნის განსახორციელებლათ არჩეულ იქნა საორგანიზაციო კომისია, რომელსაც დაევალა ინსტრუქციის გამომუშავება და ამის დათანახმად მოწყობა „იაჩეიკების“; ამ კომისიამ გამოიმუშავა ინსტრუქცია, რომელიც საერთო კრებამ მოიწონა. ამის შემდეგ კომისია შეუდგა მუშაობას ამ პროგრამის თანახმად და მოაწყო „იაჩეიკები“.

ამ პროგრამის თანახმად, ყოველ იაჩეიკის 50 წევრზე ირჩევნება 1 წარმომადგენელი კომიტეტში და ამ სახით სდგება ხაშურის რაიონის ს. დ. მ. პ. ორგ. კომიტეტი; თვით იაჩეიკა-კი 5 კაცისაგან შემდგარ ხელმძღვანელ ბიუროს.

ამ სახით, ხაშურში არსებობს 7 „იაჩეიკა“, რომელთაც ჰყავთ კომიტეტში შემდეგი წარმომადგენლები: 1) დეპოს იაჩეიკა—თ. სხილაძე და კ. მეყანწიშვილი; 2) იაჩეიკა მემანქანეთა—ი. თელია; 3) ლიანდაგის იაჩეიკა—გაგნიძე და დ. ჩიკვაიძე, 4) მოძრაობის იაჩეიკ—მ. მარიამიძე და ი. შათირიშვილი; 5) კონდუქტორების—ვ. ბასილაშვილი და ტრ. ცაგურია; 6) ქალაქის—პ. ყ....შვილი; 7) ქალთა დ. თალაკვაძისა; ასეთია შემადგენლობა კომიტეტისა. ამ კომიტეტს პირველი სხდომა ჰქონდა 1919 წლის 17 ივლისს, პირველ სხდომაზე არჩეულ იქნა პრეზიდიუმი: თავმჯდომარე მ. მარიამიძე, თავმჯდომ. ამხ. დ. ჩიკვაიძე, მდივნათ—ვ. ბასილაშვილი, ხაზინადრათ ტრ. ცაგურია. ამ კრებამ დაავალა პრეზიდიუმს შეიმუშაოს კომიტეტის მომავალი მუშაობის გეგმა და მომავალ სხდომას წარმოუდგინოს დასამტკიცებლად.

მეორე სხდომაზე ამხ. მარიამიძე აკეთებს ვრცელ მოხსენებას პრეზიდიუმის მიერ გამომუშავებულ მომავალ სამუშაო გეგმის შესახებ და კითხულობს რეგლამენტს. კომიტეტი პრეზიდიუმის მიერ გამომუშავებულ გეგმას სავსებით იწონებს და ამტკიცებს მას, ამის შემდეგ არჩეულ იქნა შემდეგი კომისიები: 1) საფინანსო, რომელშიაც შედიან: დ. თალაკვაძისა, ალ. მაჭარაშვილი და ან. ბაბილოვი; 2) საგამომძიებლო კომისიაში: ი. თელია, შათირიშვილი და გაგნიძე; 3) საორგანიზაციო კომისიაში: თ. სხილაძე, კ. მეყანწიშვილი და ტრ. ცაგურია. პასუხისმგებელ კორესპონდენტათ არჩეულ იქნა ბ. ყაჭეიშვილი.

გარდა ამისა კომიტეტის შემადგენლობიდან გამოყოფილ იქნა პროპაგანდისტთა კოლეგია, რომლის მიზანსაც შეადგენს სისტემატიურათ იარონ იაჩეიკების კრებაზე და მათ სხვადასხვა თემებზე უკითხონ რეფერატები და მოხსენებები, ამ კოლეგიაში შედიან: მ. მარიამიძე, ი. თელია და ან. ბაბილოვი. პროპაგანდისტთა კოლეგიის მოქმედების შესახებ ქვემოთ მოგახსენებთ.

მეორე კრებაზე გორის სამაზრო ცენტრის მოწოდების თანახმად გაგზავნილ იქნა ახალ ცხის მაზრაში დამფუძნებელი კრების დამატებითი არჩევნების სახელმძღვანელოთ 5 პროპაგანდისტი: ს. მელიქიძე, ვ. ესვანჯია, გ. მათითაშვილი, ალ. მაჭარაშვილი, ასკურავა და სამსონიძე, რომლებმაც თავიანთი მოვალეობა პირნათლად შეასრულეს.

მიუხედავათ იმისა რომ ხაშურის ქალაქის საბჭოში ჩვენი ამხანაგები დიდ უმრავლესობაში იყვნენ, არ ქონდათ მოწყობილი საბჭოს ს. დ. ფრაქცია, და აი, ასეთის შექმნა კომიტეტმა დაავალა ამხანაგ მ. ჭყონიას, ვ. ბასიაშვილს და ვ. ზაქარიეშვილს, რომლებმაც ეს დადგენილება სისრულეში მოიყვანეს; დაარსეს საბჭოს ს. დ. ფრაქცია და ასე ფრაქცია და კომიტეტი ქალაქის ყოველგვარ საჭირბოროტო კითხვების გადაწყვეტაში შეთანხმებულათ მოქმედებენ.

შემდეგ კომიტეტმა დაადგინა აგრეთვე თ. ჭუმბურიძის ბროშურის „მეცნიერული ანუ კრიტიკული სოციალიზმის“ დაუყოვნებლივ გამოცემა, რომლის გამოცემაც კარგა ხანია დაწყებულია მაგრამ სხვადასხვა მიზეზების გამო მას დღემდე გამოცემა ვერ ეღირსა. ამ მიზნით კომიტეტმა შეიძინა ქაღალდი, შეუდგა მექვდისაც და ამ მოკლე ხანში უსათუოდ გამოიცემა.

ზემო აღნიშნულ პროპაგანდისტთა კოლეგიის მუშაობა, სხვადასხვა მიზეზების გამო შეფერხებული იყო ცოტა ხნით. ეხლა კი მათ ენერგიულათ მოჰკიდეს ხელი მუშაობას და უკვე შეუდგნენ იაჩეიკებში რეფერატებისა და მოხსენებების კითხვას; მაგ. ამხ. გ. მარიამიძემ წაიკითხა რეფერატები შემდეგ იაჩეიკებში: 1) ქალთა იაჩეიკაში—„ქალთა საკითხი“, 2) სადგურის მუშათა იაჩეიკაში—„პოლიტიკური პარტიები“ ამხ. ი. თელიამ 1) კონდუქტორების იაჩეიკაში—„პოლიტიკური ეკონომიიდან“ და 2) იგივე ქალთა იაჩეიკაში; ამხ. ნ. ბიბილოვმა დეპოს იაჩეიკაში „ბოლშევიზმი და მენშევიზმი.“ საერთოდ პროპაგანდისტთა კოლეგია ენერგიულათ მუშაობს და იმედი გვაქვს თავიანთ მოვალეობას პირნათლად შეასრულებენ.

საერთოდ ბევრი რამ გააკეთა კომიტეტმა; მოაწესრიგა წევრთა რეგისტრაციის საქმე, საწევრო გადასახადების აკრეფა, პარტიის გაწმენდა, საერთო ლექციების მოწყობა და სხვა, რომლის სათითაოთ ჩამოთვლა შორს წაგვიყვანს. ამიტომ ეხლა შევჩერდებით აქ. მხოლოდ მომავალი მოქმედების შესახებ ყოველთვის სისტემატიურად იქნება მოთავსებული ჩვენს ორგანოში.

შედია.

ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ

ხად. ნავთლუღი. 17 თებერვალს შესდგა საზოგადო კრება ნავთლუღის რაიონის მუშა-მოსამსახურეებისა. მოხსენება გააკეთა დამფ. კრების წევრმა ამხ. ჩხენკელმა. მომხსენებელი ვრცლად შეეხო ჩვენი დიპლომატიის მუშაობას ევროპაში. ხაზი გაუსვა იმ გარემოებას, რომ საქართველოს შესახებ გავრცელებული იყო ჩვენი მტრების მიერ მრავალი ყალბი ხმები, მაგრამ, ამბობს მომხსენებელი, ჩვენ შევძელით დაგვემტკიცებინა ევროპისათვის, რომ საქართველო, ქართველი ერი, ყველას მეგობრული თვალით უყურებს, ვინც კი მის თავისუფლების ფეხქვეშ გათელვას არ მოინდომებსო. დაბოლოს შეეხო ჩვენი პარტიის მოღვაწეობას სახელმწიფოებრივ აღმშენებლობის საქმეში, რის შემდეგ ერთხმად მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლუცია: ნავთლუღის რაიონის მრავალრიცხოვანი კრება, მოისმინა რა მოხსენება დამფუძნებელ კრების წევრის ამხ. აკაკი ჩხენკელისა საქართველოს დამოუკიდებლობისა და მის საერთაშორისო მდგომარეობის შესახებ, აღნიშნავს, რომ დამფუძნებელი კრება, რომელიც სოციალისტური უმრავლესობით გაჭარბებულია და სოციალისტური მთავრობა, ადგია რა სად დემოკრატიულ გზას, მიიყვანეს სამშობლო და დემოკრატია სრულ გამარჯვებამდე. კრება მხარს უჭერს მთავრობას მის საშინაო და საგარეო პოლიტიკაში და ფიცსა სდებს, რომ თუ საჭიროება მოითხოვს, იგი, როგორც ერთი კაცი, გამოვა და დაიცავს საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკას და ყოველ ფიცე ძალღონით შეებრძოლება ანარქიულ გამოსვლებს, შინიდან იქნება ის თუ გარედან, რაც დალუპავს ჩვენს მიერ მოპოვებულ თავისუფლებას. კრებას სწამს, რომ ბათუმი, როგორც ღვიძლი შვილი საქართველოსი და მისი განუყრელი ნაწილი, ადრე დაუბრუნდება მას და იმედოვნებს, რომ მთავრობა ამ მხრივ გადადგამს გადამჭრელ ნაბიჯებს.

უცნობლის პირველი.

— —

აღელხანოვის ქარხნის მუშათა პროფ. კავშირში. 23 თებ. აღელხანოვის ქარხნის ფაბრიკაში შესდგა საზოგადოების მუშათა პროფ. კავშირის წევრთა არა ჩვეულებრივი საზოგადო კრება. მცირე გამონაკლისის გარდა კრებას დაესწრო მთელი შემადგენლობა კავშირისა. თავმჯდომარეობდა ამხ. ი. შანიძე. კრების მიზანს შეადგენდა. 1) გორის და მის რაიონის მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა დახმარებ; 2) აღელხანოვის მუშათა მომხმარებელი საზოგადოება; 3) ფაბრიკა-ქარხნების სასურსათო კომიტეტი; 4) მუშებისათვის თბილი ტანსაცმელი და 5) მიმდინარე კითხვები. პირველ კითხვაზე მოხსენებას აკეთებს ამხ. ი. შანიძე. იგი აღწერს იმ უბედურებას, რომელიც თავს დაატეხა ბუნებამ აღნიშნულ ქალაქისა და ახლო მდებარე სოფლების მცხოვრებლებს და მოუწოდებს ამხანაგებს საჩქარო დახმარებისაკენ. ილაპარაკეს სხვა ამხანაგებმაც, რის შემდეგ ერთხმათ იქნა მიღებული რეზოლუცია: „აღელხანოვის ქარხ. საზ. მუშათა პროფ. კავშირის საზოგადო კრება, იზიარებს რა სრული გრძნობით მიწის ძვრისაგან დაზარალებულ ოჯახთა უბედურებას, თავის მოქალაქეობრივ მოვალეობათ მიაჩნია თვითეულმა კავშირის წევრმა დაუყოვნებლივ გადაიხადოს თითო დღის ჯამაგირი მათ დასახმარებლად, ა. წ. იანვრის ტარიფის მიხედვით“.

შემდეგ კითხვებზე მოხსენებას აკეთებს ამხ. დ. ბუაჩიძე. იგი აღნიშნავს ამ კითხვების გარშემო კავშირის მუშაობას და მის მიერ გადადგმულ ნაბიჯებს და აძლევს პროექტს სასურსათო კომიტეტის დაარსების შესახებ. კრება ლებულობს მოხსენებებს; მიზან შეწონილად მიაჩნია კავშირის მიერ გადადგმული ნაბიჯები და გამოსთქვამს სურვილს, რაც შეიძლება საჩქაროდ იქნეს მოწესრიგებული სასურსათო საკითხი.

კავშირის მდივანი: დ. ბუაჩიძე.

—

ვთხოვ ეს ოქმი გადმობეჭდოს „მუშათა ცხოვრებამ“ და „ბორბალმა“.

— —

თფილისი. 22 თებერვალს შესდგა თფილისის სახელმწიფო დაწესებულებათა დაბალ მოსამსახურეების კავშირის საზოგადო კრება. კრებამ გაარჩია ორი დიდი საკითხი. პირველი შრომის ხელშეკრულების მიღება, მეორე სატარიფო პალატა და 60 პროცენტის მომატება. შრომის ხელშეკრულების მიღების შესახებ კრებამ იქონია მსჯელობა და ერთხმათ დაადგინა, რომ იგი სავსებით იზიარებს შრომის კომისიის მიერ გამოთქმულ აზრს და ყოველ ღონეს იხმარს, რომ ამ აზრს მოეპოვოს მასსაში ფართო ნიადაგი.

რადგანაც 5 მარტს ქალაქ თფილისში მოწვეულ იქნება რესპუბლიკის ქალაქების და ერობების წარმომადგენელთა კონფერენცია, კრება ანდობს გამგეობას გაგზავნოს ორი წარმომადგენელი ამ კონფერენციაზე საათობირო ხმით კრების აზრის გასაცნობათ.

მეორე საკითხმა აურზაური გამოიწვია ჩვენ პარტიულ ამხანაგებში; გაისმოდა პროტესტები. მაგრამ, როდესაც მომხსენებელმა ამხ. ტოფაძემ აუხსნა კრებას, რომ ფინანსიური მდგომარეობა სახელმწიფოსი კრიტიკულია, კრებამ დაადგინა: საერთო კრებამ, მოის-...

ᲞᲠᲝᲕᲘᲜᲪᲘᲐ

ᲬᲔᲠ. ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

ᲪᲜᲝᲑᲔᲑᲘ

ᲤᲝᲡᲢᲐ

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

გამოცდილნი მასწავლებელნი

ამზადებენ

მოწაფეებს ყველა სასწავლებლისათვის და მოწმობაზე.

არსდება 4, 5, 6, 7

კლასების ჯგუფები; ჩაწერა 9—1 ს., 4—7 ს. მიხეილის პროს. 25 (შესავალი ალექსის ქუჩ. 5)

(662—5—3)

ექიმი ა. დ. პეპელია

სპეციალურად: სიფილისი (შეშხაპუნება „606“ და „914“) ვენერიული და კანის სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველდღე დილით 9—11 და საღამოთი 4—6 საათამდე. მისამართი: მიხაილოვის პროსპექტი № 116, სასტუმრო „ნორდ“-ს პირდაპირ. ტელ. 14—28.

(154—ო.)

დოქტორი მედიცინისა ყოფ. ასისტენტი ბერლინის და მოსკოვის უნივერსიტეტების კლინიკებისა

გ. გ. მეგრაბიანი

შინაგანი ავადმყოფობა, ქლექისა და გულისა. იღებს რენტგენის ელექტრო-სამკურნალო კაბინეტში. გასინჯვა და წამლობა X-ს სხივებით. ქლექების აპერაციო—პნევმოტორაქსი. ყოველ დღე დილით 9—12 საათ. და საღ. 5—8 საათ. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფ. 7—92. მიწის ძვრისაგან დაზარალებულებს აქიმობს უფასოთ.

(თ. 616)

ექიმი ...

იღებს შინაგან და მაგუშვთა სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 6—7 საათამდე. ... ქუჩა № 37, ...

ე ქ ი მ ი

პ. ზ. ვართანოვი

სპეციალურად კანისა და ვენერიული სნეულება (სიფილისი „606“ და 914 შეშხაპუნება). მიღება: დილით 8—9 საათ. სად. 5—7 საათ. სურამის ქ. № 9, ვაგზლის ქუჩის კუთხე, რკინის გზის სამმართველოს პირდაპირ.

(თ. 516)

ექიმი ა. ...

შინაგანი და ქალთა სნეულებანი. ექიმობა და გამოკვლევა ყველა თანამედროვე საშუალებებით. სპეციალურად: გულის, ფილტვების, კუჭ ნაწლავების: ღვიძლის და ნერვიული სისტემის. რენტგენისა და ელექტრო სამკურნალო კაბინეტი. მიღება დილის 11—12 და საღამოს 4—7 საათ. კრილოვის ქ. № 5, ბინა 3.

(471)